Näringsutskottets betänkande 2012/13:NU1

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

I betänkandet behandlas budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) vad gäller utgiftsområde 24 Näringsliv och 44 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden.

Utskottet tillstyrker de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2013 inom utgiftsområdet, totalt ca 5,2 miljarder kronor. Vidare tillstyrker utskottet de förslag till bemyndiganden som regeringen har lagt fram i budgetpropositionen och som behandlas i detta sammanhang. Motioner med förslag om andra anslagsbelopp än vad regeringen har föreslagit avstyrks. Företrädare i utskottet för Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har avstått från att delta i beslutet om anslag. De hänvisar i stället i särskilda yttranden till de budgetförslag som har lagts fram av respektive parti.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen bemyndigar regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i företaget Vectura Consulting AB i enlighet med vad regeringen har föreslagit. I en reservation (S, MP, V) förordas att riksdagen avslår regeringens förslag om Vectura Consulting AB.

Utskottet föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB i enlighet med vad regeringen har föreslagit. I en reservation (S, V) förespråkas att riksdagen avslår regeringens förslag om att avyttra aktier i företagen.

I betänkandet behandlas även motioner som rör näringspolitikens inriktning. Samtliga motionsyrkanden inom nyssnämnda område avstyrks. Utskottet redogör för sin syn på näringspolitikens inriktning och erinrar om det mål för näringspolitiken som riksdagen har beslutat om. Målet är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet. Andra uppfattningar än de utskottets majoritet står bakom redovisas i fyra reservationer (S; MP; SD; V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning ... 1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut ... 4
Redogörelse för ärendet ... 8
Utskottets överväganden ... 9
Inledning ... 9
Näringspolitikens inriktning ... 10
Propositionen ... 10
Motionerna ... 13
Vissa kompletterande uppgifter ... 16
Utskottets ställningstagande ... 18
Försäljning av vissa statligt ägda företag ... 21
Propositionen ... 21
Motionerna ... 22
Utskottets ställningstagande ... 23
Inledning ... 23
Vectura Consulting AB ... 23
Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB ... 24
Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv ... 25
Inledning ... 25
Propositionen ... 25
Motionerna ... 28
Utskottets ställningstagande ... 32
Reservationer ... 36
1. Näringspolitikens inriktning, punkt 1 (S) ... 36
2. Näringspolitikens inriktning, punkt 1 (MP) ... 38
3. Näringspolitikens inriktning, punkt 1 (SD) ... 40
4. Näringspolitikens inriktning, punkt 1 (V) ... 42
5. Vectura Consulting AB, punkt 2 (S, MP, V) ... 43
6. Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB, punkt 3 (S, V) ... 44
Särskilda yttranden ... 46
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 4 (S) ... 46
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 4 (MP) ... 48
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 4 (SD) ... 51
4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 4 (V) ... 52
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag ... 55
Propositionen ... 55
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012 ... 56
Bilaga 2
Regeringens och oppositionspartiernas förslag ... 60
Bilaga 3
Utskottets anslagsförslag ... 62

Tabell

Tabell Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsnivå för utgiftsområde 24 Näringsliv 9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Näringspolitikens inriktning

Riksdagen avslår motionerna
2012/13:N210 av Kent Persson m.fl. (V) yrkandena 1 och 3,
2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 1,
2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2012/13:N278 av Carina Hägg (S),
2012/13:N289 av Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M),
2012/13:N305 av Hans Hoff och Adnan Dibrani (båda S),
2012/13:N318 av Olle Thorell m.fl. (S),
2012/13:N353 av Kurt Kvarnström m.fl. (S),
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkandena 1, 5, 6 och 8 samt
2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 9.

Reservation 1 (S)
Reservation 2 (MP)
Reservation 3 (SD)
Reservation 4 (V)

2. Vectura Consulting AB

Riksdagen
dels bemyndigar regeringen
a) att helt eller delvis avyttra statens aktier i Vectura Consulting AB,
b) att som likvid vid en försäljning av aktier i det företag som nämns under a utöver kontanter ta emot aktier eller andra former av tillgångar,
c) att avyttra de tillgångar som staten enligt b får som likvid vid en försäljning om andra tillgångar än kontanter erhålls,
d) att vidta de åtgärder som i övrigt krävs för att genomföra transaktionerna enligt a–c,
dels godkänner att de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten i samband med avyttring av aktier enligt a och c får avräknas mot dessa intäkter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13: 1 utgiftsområde 24 punkterna 1–5, alla i denna del, och avslår motionerna
2012/13:N341 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del,
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 17 i denna del,
2012/13:N385 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och
2012/13:N404 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 5 (S, MP, V)

3. Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB

Riksdagen

dels bemyndigar regeringen
a) att helt eller delvis avyttra statens aktier i Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB,
b) att som likvid vid en försäljning av aktier i de företag som nämns under a utöver kontanter ta emot aktier eller andra former av tillgångar,
c) att avyttra de tillgångar som staten enligt b får som likvid vid en försäljning om andra tillgångar än kontanter erhålls,
d) att vidta de åtgärder som i övrigt krävs för att genomföra transaktionerna enligt a–c,
dels godkänner att de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten i samband med avyttring av aktier enligt a och c får avräknas mot dessa intäkter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkterna 1–5, alla i denna del, och avslår motionerna
2012/13:N341 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del,
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 17 i denna del och
2012/13:N385 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 1 i denna del.

Reservation 6 (S, V)

4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

a) Bemyndigande för anslaget 1:2

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för ramanslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 500 000 000 kronor under 2014–2018. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 6.

b) Bemyndigande för anslaget 1:5

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för ramanslaget 1:5 Näringslivsutveckling m.m. besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 390 000 000 kronor under 2014 och 2015. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 7.

c) Bemyndigande för anslaget 1:9

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för ramanslaget 1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 500 000 kronor under 2014 och 2015. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 8.

d) Bemyndigande för anslaget 2:3

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för ramanslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor under 2014–2016. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 9.

e) Bemyndigande avseende exportkreditgarantier

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar för exportkreditgarantier som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 000 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 10.

f) Bemyndigande avseende investeringsgarantier

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar för investeringsgarantier som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 11.

g) Bemyndigande avseende upplåningsrätt för Exportkreditnämnden

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 12.

h) Bemyndigande avseende lån till AB Svensk Exportkredit

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 13.

i) Bemyndigande avseende kreditgaranti till AB Svensk Exportkredit

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar i form av en kreditgaranti till Aktiebolaget Svensk Exportkredit som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 250 000 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 14.

j) Anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Riksdagen anvisar för budgetåret 2013 anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkt 15.

k) Motioner om anslagen m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 6,
2012/13:Sf304 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 1,

2012/13:N205 av Kent Persson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
2012/13:N210 av Kent Persson m.fl. (V) yrkandena 4–8,
2012/13:N302 av Kent Härstedt (S),
2012/13:N341 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkandena 4, 7, 9, 11, 13 och 14,
2012/13:N385 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 2,
2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 2–6 och
2012/13:N404 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 3.

Stockholm den 27 november 2012

På näringsutskottets vägnar

Jessica Polfjärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Polfjärd (M), Jonas Eriksson (MP)[1], Jennie Nilsson (S)[2], Carina Adolfsson Elgestam (S)[3], Olof Lavesson (M), Krister Örnfjäder (S)[4], Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S)[5], Eva Flyborg (FP), Börje Vestlund (S)[6], Helena Lindahl (C), Karin Åström (S)[7], Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Lars Isovaara (SD)[8], Kent Persson (V)[9], Boriana Åberg (M) och Penilla Gunther (KD).

[1–9] Avstår från ställningstagande under punkt 4.

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlas

- proposition 2012/13:1 (budgetpropositionen) vad gäller utgiftsområde 24 Näringsliv
- 44 motionsyrkanden från allmänna motionstiden.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) har lämnat information till utskottet i ärendet.

Utskottets överväganden

Inledning

Riksdagen fattade den 21 november 2012 beslut om budgetramarna för de olika utgiftsområdena för 2013 och en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2014–2016. Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom de ramar för utgiftsområde 24 Näringsliv som angetts i budgetpropositionen (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FiU1). I reservationer (S, MP, SD och V) förordades avvikelser från dessa ramar. Näringsutskottet har i ett yttrande till finansutskottet (yttr. 2012/13:NU1y) föreslagit att det ska tillstyrka regeringens förslag till ramar för 2013 vad gäller utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. I yttrandet har avvikande meningar lämnats från företrädare för S, MP, SD och V till förmån för förslag från respektive parti om de nyss nämnda utgiftsområdena.

Av tabellen nedan framgår regeringens och de olika oppositionspartiernas förslag till budgetramar för utgiftsområde 24 Näringsliv. Budgetramen för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2013 är drygt 5,2 miljarder kronor.

Tabell Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsnivå för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

År	Regeringens förslag	Avvikelser gentemot regeringen			
		S	MP	SD	V
2013 (föresl. utgiftsram)	5 253	+695	+3 060	±0	+753
2014 (utgiftsberäkning)	5 531	+695	+3 060	±0	+763
2015 (utgiftsberäkning)	5 109	+695	+3 060	±0	+783
2016 (utgiftsberäkning)	5 301	+695	+3 060	±0	

I betänkandet behandlas inledningsvis motioner om näringspolitikens inriktning. Därefter tar utskottet ställning till förslag om bemyndiganden om försäljning av aktier i Vectura Consulting AB, Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB. Avslutningsvis behandlas regeringens förslag till anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv och oppositionspartiernas motsvarande förslag. De förslag som lagts fram i motionerna har dock som utgångspunkt en annan budgetram för utgiftsområdet än vad regeringen har föreslagit och riksdagen har ställt sig bakom. Beslut om anslag inom ett utgiftsområde ska, enligt budgetprocessens regler, fattas genom ett enda beslut. Det betyder att samtliga anslag under ett utgiftsområde ska fastställas i ett och samma beslut.

Näringspolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår motionsyrkanden om näringspolitikens inriktning. Utskottet redogör för sin syn på denna inriktning och erinrar om det mål för näringspolitiken som riksdagen har beslutat om. Målet är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet.

Jämför reservationerna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Propositionen

Utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar dels näringspolitik, dels utrikeshandel och handels- och investeringsfrämjande. Inom näringspolitiken ryms insatser för att skapa goda ramvillkor för företag, företagsutveckling, främjande av entreprenörskap, arbete för att stärka innovationskraft och för att förenkla för företag, konkurrensfrämjande arbete, turistfrämjande samt immaterial- och associationsrättsliga frågor. Vidare ingår undersökning av och information om landets geologi, mineralhantering, tillstånd och tillsyn enligt minerallagen samt miljösäkring. Därutöver omfattas bidrag till forskning och utveckling, stöd till den svenska standardiseringsorganisationen samt ansvar för säkerhetsfrågor inom elområdet.

Myndigheter som verkar inom näringspolitiken är Verket för innovationssystem (Vinnova), Tillväxtverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Sveriges geologiska undersökning (SGU), Patentbesvärsrätten (PBR), Patent- och registreringsverket (PRV), Patentombudsnämnden, Bolagsverket, Konkurrensverket, Elsäkerhetsverket och Revisorsnämnden.

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet. De näringspolitiska insatserna ska även bidra till att uppnå målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning.

När det gäller politikens inriktning anför regeringen att framtida utmaningar med en allt hårdare internationell konkurrens innebär krav på fortsatta förbättringar av villkoren för entreprenörskap och innovationskraft. För att skapa förutsättningar för fler och växande företag behövs såväl generella insatser som riktade åtgärder. Vidare anger regeringen att Sverige står sig starkt i internationella jämförelser av länders innovations- och konkurrenskraft och att det är angeläget att denna position behålls och stärks för att säkerställa framtidens jobb, exportintäkter och välfärd. I en alltmer globaliserad värld där andra länders konkurrenskraft och innovationsklimat ständigt utvecklas innebär detta en utmaning.

Insatser för att skapa bästa möjliga innovationsklimat är centrala för att regeringens mål om full sysselsättning och utvecklade välfärdsverksamheter ska nås. Sverige står dessutom inför ett antal globala samhällsutmaningar, t.ex. klimatutveckling, ohälsa och åldrande, energiförsörjning samt naturresursanvändning. För att möta dessa utmaningar, och åstadkomma en hållbar samhällsutveckling, krävs enligt regeringen innovativa lösningar.

Tillgången till kapital är enligt regeringen en grundläggande förutsättning för start och expansion av företag. De statliga insatserna på området är viktiga för att komplettera marknaden i skeden och i segment där den privata marknaden verkar i begränsad utsträckning. En ökad produktivitet är en förutsättning för hållbar tillväxt, ökad sysselsättning och Sveriges internationella konkurrenskraft. Detta förutsätter enligt regeringen bra ramvillkor för företag och företagande, väl fungerande konkurrens och marknader, tydliga regler och villkor för det offentliga åtagandet i förhållande till den privata sektorn samt en effektiv och säker ordning för statsstöd. Slutligen anför regeringen, när det gäller politikens inriktning, att en rad åtgärder har genomförts för att effektivisera konkurrensen, inte minst genom att nya sektorer inom välfärdsområdet har konkurrensutsatts. En viktig del enligt regeringen är också att verka för tydliga regler och villkor för det offentliga åtagandet i förhållande till den privata sektorn, bl.a. genom att renodla det offentliga åtagandet till att främst avse fall av marknadsmisslyckanden.

Under rubriken Ett gott företagsklimat anför regeringen att det är viktigt att stödja företagandet i Sverige och prioritera åtgärder för att stimulera företag i hela landet att växa. Ett gynnsamt innovations- och företagsklimat är enligt regeringen centralt för att företagen ska kunna hantera utmaningar i omvärlden och för att skapa fler jobb. Grundläggande förutsättningar för de statliga insatserna för att främja företagsutveckling är att de ska möta näringslivet behov, vara marknadskompletterande och att de inte ska snedvrida konkurrensen. Företagsfrämjande insatser och statligt finansierade aktörer ska inte tränga undan privata tjänster och utförare. Vidare redogör regeringen för sin politik på området under rubrikerna Med utgångspunkt i företagens vardag, Förbättrade trygghetssystem för företagare, Utvecklad information och rådgivning, En harmoniserad statlig kapitalförsörjning, Riktade åtgärder för ökad tillväxt, Turism/besöksnäring – framtidens största arbetsgivare och Välfärdsföretagande.

Regeringens politik för området Ett dynamiskt och innovativt näringsliv redovisas under rubrikerna Forskning och innovation, Grön ekonomi, Miljödriven näringslivsutveckling och Mineralstrategi. I propositionen anförs bl.a. att forskning och innovation är centralt för att stärka och utveckla konkurrenskraften hos det svenska näringslivet och i de svenska regionerna, för att möta de globala utmaningarna samt för att de framtida välfärdstjänsterna ska kunna hålla efterfrågad kvalitet, trots ökad försörjningsbörda. Vidare redogörs för regeringens politik inom områdena Ramvillkor för företag, Konkurrens och Statsstöd. Enligt regeringen är goda

ramvillkor för företag och företagande av central betydelse för utvecklingen i Sverige. Genom öppna marknader med väl fungerande konkurrens skapas förutsättningar för ett livskraftigt, innovativt och dynamiskt näringsliv som kan anpassa sig till nya förutsättningar.

Statens ägande av bolag behandlas under rubriken Ett ägande med värdeskapande i fokus. Här anförs bl.a. att de statliga bolagen representerar stora värden och sammanlagt är en av Sveriges största arbetsgivare. Staten har därför enligt regeringen ett stort ansvar att vara en aktiv, professionell och ansvarsfull ägare. Vidare anförs att företagen ska agera långsiktigt, effektivt och lönsamt, ges förmåga att utvecklas samt att de ska bidra till en positiv värdeutveckling genom bl.a. hållbart företagande. Politiken inom området redovisas också under rubrikerna Ekonomiska mål, Hållbart företagande, Bolagsledning och Vidareutvecklad förvaltningsmodell.

Utrikeshandel och handels- och investeringsfrämjande består av följande verksamhetsområden: handels- och investeringsfrämjande, EU:s inre marknad och internationell handelspolitik. Verksamheten syftar till tillväxt och sysselsättning i Sverige och till att avveckla handelshinder. Målet med verksamheten uppnås enligt regeringen genom att bl.a. främja utrikeshandeln och utländska investeringar i Sverige samt genom att stärka bilden av Sverige i utlandet. Inom utrikeshandel och handels- och investeringsfrämjande finns följande myndigheter och andra statliga verksamheter: Kommerskollegium, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Exportkreditnämnden (EKN), Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (Invest Sweden), Sveriges exportråd (Exportrådet) samt ansvaret för den statsstöda exportkreditgivningen genom Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK). Uppgiften att bedriva statligt finansierat investeringsfrämjande inordnas i Exportrådet den 1 januari 2013 och Invest Sweden avvecklas vid samma tidpunkt.

Regeringen anför vad gäller politikens inriktning bl.a. att handelspolitiken och handels- och investeringsfrämjandet ska stärka svenska företags förmåga att ta till vara de möjligheter som globaliseringen medför. Människor, kapital, varor, tjänster och information rör sig gränslöst och i allt snabbare takt och omfattning. De geografiska begränsningarna för såväl utbud som efterfrågan minskar i betydelse. Konkurrensen hårdnar och behovet av kontinuerlig förnyelse och utveckling ökar. De möjligheter som globaliseringen medför ska tas till vara för att stärka svensk ekonomi och handel och därmed Sveriges välstånd. Svensk handel och svenska investeringar kan även stimulera tillväxt som kan bidra till att fattiga människor och länder lyfts ur ekonomiskt utanförskap. Vidare anger regeringen att den ekonomiska krisen leder till att det blir svårare för svensk industri att få avsättning för produkter och tjänster. Det är därför särskilt viktigt att vidta åtgärder för att värna frihandel och öka satsningarna på handels- och investeringsfrämjande. Svaga statsfinanser hos ett antal EU-länder kommer att fortsätta att påverka köpkraften inom EU. Detta är särskilt allvarligt med hänsyn till att EU-området står för drygt 70 procent av Sveriges han-

del. Regeringen arbetar därför dels för att stärka tillväxten inom EU, dels för att skapa förutsättningar för att stödja svenskt näringslivs diversifiering till andra marknader. Små och medelstora företag ska liksom tidigare stödjas i sin internationalisering. Ökat fokus kommer att läggas på tillväxtmarknaderna. Regeringens politik inom området redovisas vidare under rubrikerna Handels- och investeringsfrämjande, EU:s inre marknad och Internationell handelspolitik.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) begärs tillkännagivanden om inriktningen för svensk näringspolitik, om vikten av kommersialiseringar av forskningsresultat, om inrättandet av en marknadskompletterade investeringsfond och om att upprätta en strategi för nationell innovationsupphandling. I motionen sägs att Sverige behöver en aktiv näringspolitik, mer samarbete och gemensamma prioriteringar mellan politik, näring och akademi när det gäller forskning, innovation och utbildning. Insikten om den aktiva näringspolitiken måste bygga på idén om omställningsförmåga. Den svenska ekonomin blir mer konkurrenskraftig om både människor och företag ges förutsättningar att hantera strukturomvandlingar. Det stärker konkurrenskraften genom att skydda människor under omställningsperioder, så att de kan ta nya jobb som växer fram genom en aktiv närings- och företagarpolitik. Sverige måste ha en aktiv näringspolitik så att människor kan starta nya företag och så att de befintliga företagen kan växa. Det kräver satsningar på innovation och forskning. På så sätt får man fram nya produkter och tjänster som företagen ska utveckla. En jobbskapande politik måste också innehålla åtgärder för en framtidsinriktad politik för entreprenörer och företagare med t.ex. god tillgång till riskkapital, samt att det är lätt att växla mellan anställning och företagande. För att främja kommersialiseringar av forskning och innovationer vill motionärerna se över det statliga riskkapitalsystemet, innovationsupphandling och ökad rörlighet för forskare mellan högskolor och näringsliv. Motionärerna föreslår vidare att det inrättas en marknadskompletterade investeringsfond med inriktning mot hållbara investeringar byggd på statlig och privat samfinansiering. Staten blir en katalysator för det nya fondsystemet genom att omdisponera tillgängliga statliga medel för riskkapitalförsörjning. Det föreslås också att en översyn av det statliga riskkapitalsystemet görs i syfte att utforma stödet så att det befintliga riskkapitalet bättre svarar upp mot de behov som finns. I syfte att förbättra upphandlingen av externa varor och tjänster begärs i motionen också ett tillkännagivande om att det upprättas en strategi för nationell innovationsupphandling.

Sverige och Värmland behöver en aktiv näringspolitik för fler och växande företag, anförs det i motion 2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S). Sverige ska konkurrera med kunskap och innovation – inte med

sänkta löner och dåliga arbetsvillkor. Ett tillkännagivande begärs därför om behovet av en aktiv näringspolitik i hela Sverige. Vidare förordar motionärerna ett riksdagsuttalande om att klustertänkande bör vara en del av svensk innovationsstrategi.

I motion 2012/13:N278 av Carina Hägg (S) sägs att det behövs en näringspolitik som ser framtiden i industrin. Att små företag kan växa får heller inte ses som ett problem. Det är viktigt att stötta entreprenörer, så att deras idéer kan omvandlas till nya företag. Det krävs också en politik för innovationer som kan leda till nya arbetstillfällen i nya företag eller genom att befintliga verksamheter utvecklas.

Entreprenörsidéer som finns hos unga måste stimuleras och uppmuntras, sägs det i motion 2012/13:N318 av Olle Thorell m.fl. (S). Ökad samverkan mellan offentliga aktörer, näringsliv och universitet kan bidra med en utveckling av nya varor, tjänster och produktionslösningar som stärker svensk konkurrenskraft och ger Sverige nya jobb. Detta är viktigt för ett litet land i en globaliserad värld. Företag ska ges nya möjligheter att starta och växa. Motionärerna vill införa en särskild vägledning som kan hjälpa småföretagare med regler och byråkrati när de ska anställa sin första medarbetare, eller på andra sätt finnas tillgänglig när ett litet företag vill utöka. I motionen föreslås även förbättringar av trygghetssystemen och hur man ska komma till rätta med ungdomsarbetslösheten.

I motion 2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) sägs att globala miljöförändringar, ökad miljömedvetenhet och ny kunskap driver fram ny teknik och nya produkter vilket skapar jobb, tillväxt och välfärd. Det är genom forskning, utveckling, exportfrämjande och kompetent arbetskraft som denna utveckling kunnat ske. Ny teknik, grön kunskap och klimatsmarta lösningar öppnar för nya idéer, nya produkter och därmed nya gröna arbetstillfällen. Sverige ska gå i spetsen för utvecklingen av hållbara lösningar och ny teknik. Ett tillkännagivande förordas om att gröna jobb är framtidens jobb.

Den svenska basindustrin har stor betydelse för Sveriges ekonomi och tillväxt, anförs det i motion 2012/13:N353 av Kurt Kvarnström m.fl. (S). I motionen föreslås ett tillkännagivande om att kartlägga basindustrins villkor och utveckla branschprogram ur ett internationellt perspektiv. Landets basindustri, dvs. skogs-, pappers-, kemi-, gruv-, järn- och stålindustrierna, är av största vikt för Sveriges tillväxt och landets välstånd. Basindustrins framtida villkor är avgörande för hur Sverige kan konkurrera internationellt. För att basindustrin i Sverige ska kunna konkurrera på lika villkor på den internationella marknaden behöver förutsättningarna kartläggas och branschprogram utvecklas i ett långsiktigt perspektiv, anför motionärerna.

I motion 2012/13:N305 av Hans Hoff och Adnan Dibrani (båda S) förordas ett riksdagsuttalande om behovet av bättre förutsättningar för småföretag. I motionen sägs att en aktiv näringspolitik med satsningar på innovation och forskning krävs för att få fram nya produkter och tjänster som företag ska utveckla. Småföretag behöver bättre och effektivare till-

gång till riskkapital, varför en riskkapitalfond med särskilt fokus på innovativa små och medelstora industri- och tjänsteföretag behöver skapas. Högskolorna har en stor betydelse för jobben och framväxten av nya branscher samtidigt som de utbildar personal med hög kompetens till näringslivet. Därför behöver samarbetet mellan högskola och näringsliv stärkas och företag få del av olika forskningsprojekt och resultat av dem. Småföretag är beroende av väl fungerande kommunikationer. Det är nödvändigt att en kraftfull satsning görs på landets järnvägar. God tillgång till bredband är en nödvändig förutsättning för företag i dag. Därför måste nätet byggas ut och kapaciteten höjas för att åstadkomma pålitlig kommunikation. Det är inte minst viktigt på de mindre orterna i Halland, anför motionärerna.

I motion 2012/13:N289 av Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M) föreslås ett tillkännagivande om behovet av ökade satsningar för ett bättre företagsklimat. Den stora majoriteten av Sveriges största företag grundades för över 50 år sedan; för att Sverige ska kunna utvecklas som nation måste fler företag startas, anförs det i motionen. Nya företag skapar nya möjligheter och innovationer för framtida konkurrens. Att satsa på och underlätta för företagen är att satsa på Sverige. Med minskad byråkrati och ökade satsningar på entreprenörskap ges landets företagare ökade möjligheter att utvecklas.

I motion 2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP) begärs två tillkännagivanden – om innovationer och upphandling och om en industridialog om hållbar utveckling, konkurrenskraft och nya jobb. Offentliga satsningar på forskning och utveckling är viktiga för den industriella utvecklingen, sägs det i motionen. För att skapa större utväxling av forskningsmedel måste kopplingen mellan universitetsforskningen och utvecklingen av innovationer, produkter och tjänster bli väsentligt bättre. I motionen anförs också att innovationsupphandlingar skulle ge ett direkt och påtagligt tillskott till innovationsinvesteringarna i Sverige. Miljöpartiet anser att en lagreglering, liknande den Innovationsupphandlingsutredningen föreslagit, skyndsamt bör läggas fram för riksdagen. Inom ramen för det arbetet bör också relevanta statliga myndigheter ges i uppdrag att arbeta med innovationsupphandlingar. Motionärerna är övertygade om att det går att skapa ett hållbart samhälle och att industrin är en viktig del i den omställningen, och de förordar ett riksdagsuttalande om en industridialog om hållbar utveckling, konkurrenskraft och nya jobb. Flera frågor bör stå på dagordningen. Mest angeläget är, påpekas det, att skapa samsyn kring de utmaningar samhället står inför och hur de långsiktiga målen ser ut. Viktiga sakfrågor är t.ex. hur skatter, infrastruktur, forskning och utveckling samt energiförsörjning kan stödja industrins konkurrenskraft och samtidigt bidra till en grön omställning, anför motionärerna.

För ett dynamiskt näringsliv är en väl fungerande kapitalförsörjning av avgörande betydelse, sägs det i motion 2012/13:N210 av Kent Persson m.fl. (V). I motionen föreslås riksdagsuttalanden om förslag till konsolidering av statens verksamhet i fråga om kapitalförsörjning och om att Tillväxt-

verket ska läggas ned. I Sverige råder det generellt sett inte brist på utvecklingskapital utan det som framför allt saknas är mer av samordning och renodling av de statliga myndigheternas och bolagens verksamheter. Sverige saknar en långsiktig strategi för det statliga riskkapitalet. Det finns även vissa branschmässiga och geografiska inlåsningar som behöver rättas till, och det saknas kapital i de tidiga faserna av ett företags utveckling. Inte sällan uppstår konkurrens mellan olika statliga aktörers insatser. Sammantaget innebär detta ett slöseri med offentliga medel samtidigt som risken för inlåsningseffekter är uppenbar. Mot denna bakgrund föreslås att Innovationsbron, Almi Företagspartner AB och Inlandsinnovation AB förs ihop till en ny organisation med uppgift att stimulera kapitalförsörjningen i de riktigt tidiga faserna samt att Tillväxtverket läggs ned och resurser och arbetsuppgifter förs över till andra statliga myndigheter, bolag och regionala myndigheter. Regeringen bör låta utreda formerna för dessa förändringar.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Hösten 2011 behandlade och avstyrkte utskottet ett trettiotal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2011 om olika näringspolitiska frågor (bet. 2011/12:NU1). I detta sammanhang redogjorde utskottet för sin syn på näringspolitikens inriktning och påminde om det mål för näringspolitiken som riksdagen har beslutat om. Avvikande uppfattning redovisades i fyra olika reservationer (S, MP, SD och V).

I samband med ovannämnda beredning bifölls en motion, 2011/12:N213 (FP), varvid riksdagen tillkännagav för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om Institutet för Kvalitetsutveckling. Regeringen uppmanades att återkomma till riksdagen med de förslag om institutets verksamhet som krävs efter det att en aviserad utvärdering var genomförd. Regeringen gav den 14 juni 2012 Tillväxtanalys i uppdrag att upphandla en utvärdering av institutets verksamhet.

Ytterligare ett åttiotal motionsyrkanden från samma motionstid behandlade utskottet våren 2012 i s.k. förenklad ordning (bet. 2011/12:NU10). Utskottet avstyrkte samtliga motionsyrkanden med hänvisning till ställningstaganden som utskottet och reservanter gjort främst i betänkanden våren 2011 och hösten 2011 (bet. 2010/11:NU20 respektive bet. 2011/12:NU1). En allmän näringspolitisk debatt hölls i samband med att riksdagen behandlade betänkandet.

Övriga motioner från den allmänna motionstiden 2012

Under den allmänna motionstiden 2012 väcktes ett stort antal motioner om olika näringspolitiska frågor. Motionerna handlar om besöksnäring, socialt företagande, företagsfrämjande, kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund. Dessa motioner planeras bli behandlade i motionsbetänkanden under våren 2013.

Forskning och innovation

Den 11 oktober 2012 överlämnade regeringen propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) till riksdagen. Regeringen lämnar i propositionen sin syn på forsknings- och innovationspolitikens inriktning under perioden 2013–2016. Regeringen bedömer att ökade anslag för forskning och kunskapsintensiv innovation är viktiga instrument för att höja kvaliteten på svensk forskning.

Den 11 oktober beslutade regeringen även om en nationell innovationsstrategi. Syftet med strategin är att bidra till ett innovationsklimat med bästa möjliga förutsättningar för innovation i Sverige med sikte på år 2020. Innovationsstrategin handlar om att identifiera och åtgärda områden där det i dag finns hinder för innovation eller där Sverige uppvisar svagheter i internationella jämförelser. Strategin ska omsättas i konkreta insatser från regeringens sida, men också bidra till att mobilisera andra aktörers insatser för att stärka innovationskraften i Sverige.

Regeringen tillsatte i december 2009 en särskild utredning (dir. 2009:104) med uppdrag att utreda förutsättningarna för ökad tillämpning av innovationsupphandling i Sverige. I betänkandet Innovationsupphandling (SOU 2010:56), som överlämnades den 31 augusti 2010, föreslår utredningen både åtgärder för att göra offentlig upphandling i allmänhet mer innovationsvänlig och en särskild lag för att statliga och kommunala myndigheter lättare ska kunna upphandla innovationsarbete från företag. Förslaget bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Om Tillväxtverket

Tillväxtverket bildades den 1 april 2009. Den nya myndighetsstrukturen behandlades av regeringen i propositionen En effektivare förvaltningsstruktur inom politikområden med strategisk betydelse för nationell och regional konkurrenskraft (prop. 2007/08:78) och i utskottets betänkande Ny förvaltningsstruktur inom näringspolitiken och den regionala tillväxtpolitiken (bet. 2007/08:NU15). Tillväxtverket tog över uppgifter från de nedlagda myndigheterna Verket för näringslivsutveckling (Nutek) och Glesbygdsverket samt från Konsumentverket. Myndigheten ska, enligt förordningen (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket, verka för att fler och växande företag utvecklas i alla delar av landet. Tillväxtverket ska även verka för att den utvecklingskraft och tillväxtpotential som finns i gles- och landsbygder, små och medelstora städer samt storstadsområden

nyttjas och vidareutvecklas samt verka för hållbara lösningar som ur ett miljö- och klimatperspektiv stöder utvecklingen av ett konkurrenskraftigt näringsliv. I uppdraget ingår även att främja tillgängligheten till kommersiell och offentlig service för företag och medborgare i serviceglesa områden och att främja entreprenörskap vid universitet och högskolor.

Statlig kapitalförsörjning

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) en reform av de statliga kapitalförsörjningsinsatserna. Som ett led i att skapa en tydligare aktörsstruktur för marknadskompletterande finansiering i tidiga skeden genomför regeringen en sammanslagning av Almi Företagspartner AB och Innovationsbron AB så att ett gemensamt bolag etableras till den 1 januari 2013. Ett förslag lades fram i propositionen Vårändringsbudget för 2012 (prop. 2011/12:99) om tillvägagångssätt för inrättandet av en gemensam organisation, där även ett bemyndigande begärdes för att överföra statens aktier i Innovationsbron AB till Almi Företagspartner AB. Finansutskottet föreslog att riksdagen skulle bemyndiga regeringen att överlåta statens aktier i Innovationsbron AB till Almi Företagspartner AB och vidta de åtgärder som var nödvändiga för att genomföra transaktionen (bet. 2011/12:FiU21). Riksdagen beslutade i enlighet med finansutskottets förslag. Näringsutskottet beslutade att inte avge ett yttrande utan meddelade i stället sin ståndpunkt genom ett protokollsutdrag (prot. 2011/12:34). Utskottet hade inget att invända när det gällde förslaget att överlåta statens aktier i Innovationsbron AB till Almi Företagspartner AB.

Utskottets ställningstagande

Grunden för arbete, tillväxt och välfärd läggs genom fri företagsamhet. Goda villkor för företagande är av central betydelse för ekonomisk tillväxt. Ett gott innovationsklimat är en förutsättning för företagens konkurrenskraft. Genom öppna marknader med väl fungerande konkurrens skapas gynnsamma förutsättningar för ett livskraftigt, innovativt och dynamiskt näringsliv.

Det sker stora omställningar i världen i dag. Många länder har ett ökat fokus på att utveckla sitt innovationsklimat och sin konkurrenskraft. Sverige står sig dock starkt i internationella jämförelser av länders innovations- och konkurrenskraft. Samtidigt ökar ständigt den globala konkurrensen mellan företag och stater. Sverige står dessutom inför ett antal globala samhällsutmaningar, t.ex. klimatutveckling, ohälsa och demografiska förändringar, energiförsörjning samt naturresursanvändning. För att möta dessa utmaningar, och åstadkomma en hållbar samhällsutveckling, krävs innovativa lösningar. Det är angeläget att Sveriges position behålls och stärks för att säkerställa framtidens jobb, exportintäkter och välfärd.

Riksdagen har fastställt ett mål för näringspolitiken som går ut på att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet. De näringspolitiska insatserna ska även bidra till att uppnå målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning.

I de här aktuella motionerna efterfrågas riksdagsuttalanden om bl.a. hur närings- och företagarpolitik ska bedrivas, satsningar på innovation och forskning, kommersialisering av forskningsresultat, innovationsupphandling och statlig kapitalförsörjning.

Med anledning av motionerna 2012/13:N227 (S), 2012/13:N265 (S), 2012/13:N278 (S), 2012/13:289 (M), 2012/13:N305 (S), 2012/13:N318 (S), 2012/13:N365 (S) och 2012/13:N400 (MP) där näringspolitikens inriktning berörs och olika åtgärder förordas för att främja entreprenörs- och företagsklimatet vill utskottet anföra följande.

Ett bra entreprenörs- och företagsklimat är, enligt utskottets mening, avgörande för att svensk ekonomi ska kunna växa, hantera utmaningar i omvärlden, skapa fler arbetstillfällen och minska utanförskap. Många politikområden är centrala när det gäller att främja företagsamhet och ge näringslivet goda villkor. Ökad produktivitet inom näringslivet är en förutsättning för hållbar tillväxt, svensk konkurrenskraft och ökad sysselsättning. Detta förutsätter bra ramvillkor för företag och företagande. Det krävs också väl fungerande konkurrens och marknader, ett skattesystem som främjar start och tillväxt av företag samt ett trygghetssystem som är anpassat till företagares behov.

En rad olika insatser görs för att främja start av nya och tillväxt av befintliga företag. Det gäller generella insatser, som kapitalförsörjning, främjande av forskning och utveckling samt innovation, åtgärder för att främja konkurrens samt regelförenkling för företag. Som ett komplement till de generella insatserna finns även riktade insatser som exempelvis främjande av kvinnors företagande, unga innovatörer, företagande bland personer med utländsk bakgrund, socialt företagande, kulturella och kreativa näringar samt besöksnäringen.

Regeringen bedriver, som redovisats i budgetpropositionen, en tillväxtpolitik som tar sin utgångspunkt i företags perspektiv och syftar till att skapa bättre förutsättningar för nystart av företag och tillväxt i befintliga företag. Under 2011 uppgick antalet nystartade företag till 73 300, vilket är en ökning med 6 procent jämfört med 2010. För att ytterligare stimulera entreprenörskap och företagande genomför regeringen ett flertal åtgärder. Exempel på detta är insatser för att främja positiva attityder till entreprenörskap samt insatser i form av information, rådgivning och riktade åtgärder till vissa grupper i syfte att öka kompetensen hos blivande och befintliga företagare. Andra insatsområden är marknadskompletterande finansieringsinsatser till små och medelstora företag som bidrar till en för-

bättrad finansieringssituation i skeden och segment där den privata marknaden verkar i begränsad omfattning. Regelförenkling för företag är fortsatt prioriterat och syftar till att skapa fler och växande företag.

Förslag om ett riksdagsuttalande om kartläggning av basindustrins villkor och att utveckla branschprogram förordas i motion 2012/13:N353 (S). Frågan om branschprogram har varit uppe till utskottets bedömning och avslagits tidigare. Utskottet anser att generella insatser för att främja Sveriges ekonomi och tillväxt är effektivare och bör prioriteras framför riktade insatser till enskilda branscher.

I motion 2012/13:N210 (V) föreslås ett tillkännagivande om att Tillväxtverket ska läggas ned. Som i det föregående har redovisats har Tillväxtverket till uppgift att utveckla och genomföra insatser som främjar entreprenörskap, ökad konkurrenskraft och tillväxt i företag samt utvecklingskraft i alla delar av landet, med stärkt nationell, regional och lokal konkurrenskraft. Enligt utskottets uppfattning är detta ett högst angeläget arbete.

En sammanslagning av Almi Företagspartner AB, Innovationsbron AB och Inlandsinnovation AB förordas i motion 2012/13:N210 (V). Effektivare former för hur det statliga riskkapitalet bör organiseras efterfrågas också i motion 2012/13:N365 (S). Utskottet vill här påminna om att det för närvarande genomförs en sammanslagning av Almi Företagspartner AB och Innovationsbron AB och att ett gemensamt bolag ska vara etablerat vid kommande årsskifte. Sammanslagningen bidrar till en tydligare aktörsstruktur där finansiering i tidiga faser samlas hos en aktör. Förutsättningarna för kommersialisering av kunskapsintensiva idéer i tidiga skeden stärks för att bättre kunna tillgodose varierande behov av marknadskompletterande finansiering i hela landet.

I motion 2012/13:N365 (S) förordas även riksdagsuttalanden om vikten av kommersialiseringar av forskningsresultat och behovet av att upprätta en strategi för nationell innovationsupphandling. Vikten av offentliga satsningar på forskning och innovation betonas också i motion 2012/13:N400 (MP). Utskottet vill med anledning av dessa motioner framhålla att forskning av hög kvalitet bidrar till medborgarnas välfärd, samhällets utveckling, näringslivets konkurrenskraft och en hållbar utveckling. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) redovisar regeringen åtgärder som syftar till att forskningens kvalitet och nyttiggörandet av forskningsbaserad kunskap ska öka. Den nationella innovationsstrategi som regeringen nyligen har beslutat är ett långsiktigt arbete för att behålla och vidareutveckla Sveriges ledande position vad gäller innovationsklimat och innovationsförmåga för att möta de globala samhällsutmaningarna, öka konkurrenskraften och förnya framtidens välfärds- och samhällstjänster. Det handlar om att värna och vidareutveckla de områden där Sverige i dag är starkt i jämförelse med andra länder och öka samordningen mellan politikområden, mellan olika nivåer och samhällssektorer för att effektivisera offentliga insatser och uppnå största möjliga effekt på förnyelse, hållbar

tillväxt och samhällsutveckling i Sverige. Förslag från Innovationsupphandlingsutredningen, som handlar bl.a. om åtgärder för att göra offentlig upphandling mer innovationsvänlig, bereds för närvarande i Regeringskansliet. Utskottet vill också erinra om att i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) tillfördes Vinnova medel för uppbyggnad av kompetens, metod och erfarenhet för innovationsupphandling. Regeringen avser även att ge Vinnova i uppdrag att se över hur offentliga aktörer i Sverige kan bli bättre på att efterfråga nya lösningar vid upphandlingar.

Utskottet avstyrker med vad som nu har anförts de här aktuella motionerna i berörda delar. Utskottet noterar att yrkandet om ökade satsningar för ett bättre företagsklimat i motion 2012/13:N289 (M) i stort sett överensstämmer med den syn på näringspolitiken som utskottet har. Det som motionärerna efterfrågar ligger i linje med den näringspolitik som regeringen bedriver och utskottet stödjer, varför även nyss nämnda motion kan avslås.

Försäljning av vissa statligt ägda företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i Vectura Consulting AB i enlighet med vad regeringen har föreslagit och avslår motionsyrkanden vari förordas att regeringens förslag ska avslås av riksdagen. Riksdagen bemyndigar också regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB i enlighet med vad regeringen har föreslagit och avslår motionsyrkanden där det föreskrivas att regeringens förslag ska avslås av riksdagen.

Jämför reservationerna 5 (S, MP, V) och 6 (S, V).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB, bemyndigar regeringen att som likvid vid en försäljning av aktier i nämnda företag utöver kontanter ta emot aktier eller andra former av tillgångar och bemyndigar regeringen att avyttra de tillgångar som staten får som likvid vid en försäljning om andra tillgångar än kontanter erhållits. Regeringen föreslår också ett bemyndigande för regeringen att vidta de åtgärder som i övrigt krävs för att genomföra nämnda transaktioner och ett godkännande av att de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten i samband med avyttringen av de aktuella aktierna får avräknas mot dessa intäkter.

Följande skäl anförs bl.a. för förslagen. Staten ska inte äga bolag som verkar på kommersiella marknader med fungerande konkurrens. Regeringens ambition är därför att minska det statliga ägandet. Det kan vara motiverat att staten har ett inflytande över vissa företag också i fortsättningen. Det finns inte skäl att sälja företag där marknadsförhållandena är sådana att en försäljning skulle försämra konkurrensen eller motverka en god utveckling av sysselsättningen. Ett fortsatt statligt ägande kan även vara motiverat om det föreligger särskilda nationella intressen eller samhällsuppdrag som svårligen kan hanteras utan ett statligt inflytande.

Regeringen har bedrivit ett analysarbete av flera statligt ägda bolag där skälen för ett statligt ägande har prövats. En fördjupad analys har gjorts av Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB. Några skäl till att staten ska kvarstå som ägare till dessa bolag har inte framkommit. Något nationellt intresse av fortsatt ägande i nämnda företag inte har kunnat identifieras. Sysselsättningsutvecklingen i de aktuella branscherna bedöms inte påverkas negativt vid ett förändrat ägande. Bolagen har inte heller några samhällsuppdrag. Bolagens uppdrag är kommersiella och de verkar på konkurrensutsatta marknader. Det finns inte heller något som talar för att bolagen skulle ha bättre utvecklingsmöjligheter med staten som ägare.

Regeringen kan inte i förväg ange i vilken ordning, på vilket sätt eller exakt vid vilken tidpunkt aktierna i nämnda företag kan komma att avyttras. Varje försäljning måste anpassas till respektive bolags förutsättningar och till det rådande marknadsläget, så att en försäljning kan ge bästa möjliga affärsmässiga utfall. Det kan också bli aktuellt att staten vid en överlåtelse av aktier i något av bolagen får andra tillgångar, t.ex. värdepapper, som likvid. Regeringen avser i så fall att vid lämpligt tillfälle avyttra dessa tillgångar.

Motionerna

I motion 2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) och motion 2012/13:N385 av Jennie Nilsson m.fl. (S) föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB. Genom ett långsiktigt ägande ska de statliga företagen bidra till en långsiktig och hållbar tillväxt. Staten är Sveriges största företagsägare och arbetsgivare, vilket medför ett stort ansvar och ställer krav på en professionell förvaltning för att säkerställa tillväxten i vårt land. Det kan finnas skäl att se över det statliga ägandet av bolag, men det ekonomiska läget är osäkert. Det är därmed en illa vald tid att sälja statliga bolag.

Även i motion 2012/13:N341 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) förordas att riksdagen avslår regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB. I motionen framhålls att det är

viktigt att medborgarnas ägande ökar och att de därmed får ett större inflytande över ekonomin. De olika bolagen har vitt skilda uppdrag och är viktiga inom sina respektive områden. Inte minst är det viktigt att behålla egen kompetens inom transportinfrastruktur, menar Vänsterpartiet, eftersom att allt nödvändigt banunderhåll ska ske inom ramen för Trafikverkets verksamhet.

I motion 2012/13:N404 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) förordas att riksdagen avslår regeringens förslag om att sälja Vectura Consulting AB. Staten bör i stället ta vara på den kompetens som är viktig och behövs för omställningen av samhället inom transportområdet, anför motionärerna som skäl för ställningstagandet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet noterar inledningsvis den återrapportering regeringen har lämnat i budgetpropositionen med anledning av att riksdagen våren 2011 uppmanade regeringen att återkomma till riksdagen med en redogörelse för olika handlingsalternativ för att åstadkomma en separering av accessnätet från Telia Soneras övriga verksamhet (bet. 2010/11:NU7, rskr. 2010/11:190).

I det följande tar utskottet först ställning till regeringens förslag om bemyndigande när det gäller Vectura Consulting AB och därtill hörande motionsyrkanden. Därefter behandlar utskottet förslagen i budgetpropositionen om bemyndiganden när det gäller Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB samt de motioner som väckts i anslutning till förslagen.

Vectura Consulting AB

Vectura Consulting AB bildades 2009 genom en bolagisering som innebar överföring av vissa verksamheter vid dåvarande myndigheterna Vägverket och Banverket till aktiebolagsform (prop. 2008/09:23, bet. 2008/09:TU4, rskr. 2008/09:76). Bolaget bedriver konsultverksamhet huvudsakligen inom transportinfrastruktur. Verksamheten är indelad i tjänsteområden som täcker behov inom transportinfrastruktur från tidiga skeden med transportslagsövergripande utredningar och analyser till projektering, projekt och byggledning samt drift och underhåll. Med ca 1 200 konsulter finns företaget på 37 olika orter i Sverige samt i Norge och Danmark. Till väsentliga kundgrupper räknas trafikverk, trafikhuvudmän, systemleverantörer, kommuner, kombiterminaler, basindustri och energiföretag. Vectura Consulting AB är helägt av staten.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att staten inte ska äga bolag som verkar på kommersiella marknader med fungerande konkurrens. Vectura Consulting AB har inte något samhällsuppdrag utan agerar på en konkurrensutsatt marknad med ett kommersiellt uppdrag. Det finns vare sig något som talar för att bolaget skulle ha bättre utvecklingsmöjligheter med staten som ägare eller något nationellt intresse som motiverar att sta-

ten kvarstår som ägare. Riksdagen bör således lämna begärda bemyndiganden till regeringen, vilket sammanfattningsvis innebär att regeringen, helt eller delvis, kan avyttra statens aktier i Vectura Consulting AB.

Med det sagda tillstyrker utskottet propositionen i berörda delar och avstyrker yrkandena i motionerna 2012/13:N341 (V), 2012/13:N365 (S), 2012/13:N385 (S) och 2012/13:N404 (MP) i motsvarande delar.

Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB

Aktiebolaget Bostadsgaranti bildades i början av 1960-talet av dåvarande Svenska Byggnadsentreprenörföreningen och har sedan starten arbetat med konsumentskydd vid bostadsbyggande. Fram till 1976 var bolagets uppgift att lämna garantier i samband med bildandet av vissa bostadsrättsföreningar. Under 1976 introducerades en tioårsgaranti för köpare av nyproducerade småhus. Garantin gjordes 1984 om till villkor för statliga lån (senare räntesubventioner) till egnahem och småhus med bostadsrätt. Samma år förvärvade staten hälften av aktierna i företaget (prop. 1983/84:41, bet. 1983/84:BoU8, rskr. 1983/84:64). Riksdagen motiverade beslutet med att det mot bakgrund av företagets starka ställning var rimligt att staten skaffade sig ett inflytande över verksamheten. Resterande aktier i bolaget ägdes av Sveriges Byggindustrier. Kopplingen mellan de statliga bostadslånen och bolagets garantiverksamhet upphörde 1992. Statens ägarandel av bolaget uppgår fortfarande till 50 procent.

Lernia AB bildades 1993 genom en bolagisering av AMU-gruppen. Bolagiseringen föregicks av ett riksdagsuttalande om att myndighetens verksamhet borde bolagiseras och att regeringen snarast borde återkomma till riksdagen med förslag om detta. I propositionen Ombildning av AMU-gruppen till aktiebolag (prop. 1992/93:152) föreslog regeringen en bolagisering som innebar att AMU-gruppen upphörde att vara en myndighet och blev en koncern helägd av staten. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 1992/93:AU6, rskr. 1992/93:175). Verksamheten bestod inledningsvis i huvudsak av att producera och sälja arbetsmarknadsutbildningar. Lernia AB är i dag ett ledande bolag inom kompetensförsörjning och erbjuder tjänster inom bemanning, utbildning, jobbcoachning och organisationsutveckling på över 80 orter i hela Sverige. Statens ägarandel av bolaget uppgår till 100 procent.

Som tidigare nämnts anser utskottet att staten inte ska äga företag som verkar på fungerande marknader med flera aktörer. Både Lernia AB och Aktiebolaget Bostadsgaranti har kommersiella uppdrag och utskottet bedömer inte att konkurrensen skulle försämras eller att sysselsättningsutvecklingen i de aktuella branscherna skulle påverkas negativt av en försäljning. Vare sig Lernia AB eller Aktiebolaget Bostadsgaranti har några samhällsuppdrag och det finns inget nationellt intresse av ett fortsatt statligt ägande i företagen. Sammantaget finner utskottet att riksdagen bör lämna regeringen de begärda bemyndigandena, vilket innebär att regeringen helt eller delvis kan avyttra statens aktier i Lernia AB och Aktiebolaget Bostadsga-

ranti. Utskottet tillstyrker därmed propositionen i berörda delar och avstyrker yrkandena i motionerna 2012/13:N341 (V), 2012/13:N365 (S) och 2012/13:N385 (S) i motsvarande delar.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen anvisar de anslag och godkänner de bemyndiganden inom utgiftsområde 24 Näringsliv som regeringen har föreslagit i budgetpropositionen. Riksdagen avslår samtidigt här aktuella motionsyrkanden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Inledning

I det följande redogörs för regeringens förslag om anslag och bemyndiganden för de olika verksamheter och områden som ingår i utgiftsområde 24 Näringsliv och motsvarande förslag i motioner. Förslagen om anslag redovisas i bilaga 2. De förslag som lagts fram i motionerna har som utgångspunkt en annan budgetram för utgiftsområdet än vad regeringen har föreslagit. Förutsättningen för den fortsatta beredningen av utgiftsområde 24 Näringsliv är dock, som framgår av betänkandets inledande avsnitt, att ramen för utgiftsområdet för 2013 är fastställd till drygt 5,2 miljarder kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att 5 253 miljoner kronor anvisas till utgiftsområde 24 Näringsliv för 2013. Hur beloppet fördelas på de 28 olika anslagen inom utgiftsområdet framgår av bilaga 2. Den lägre anslagsnivån jämfört med 2012 (6 012 miljoner) förklaras huvudsakligen av de medel som engångsvis tillfördes anslaget Kapitalinsatser i statliga bolag (1:19) i budgetpropositionen för 2012. För 2014 beräknas anslagsnivån till 5 531 miljoner kronor, för 2015 till 5 109 miljoner kronor och för 2016 till 5 301 miljoner kronor. I det följande redovisas de anslag för vilka regeringen föreslår förändringar för 2013 jämfört med 2012 års anslagsnivåer och som inte avser pris- och löneomräkning.

Anslaget Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (1:1) är beräknat till ca 155 miljoner kronor. Anslaget används för förvaltningskostnader vid myndigheten. Vinnova har till uppgift att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) tillfördes myndigheten medel för uppbyggnad av kompetens, metod och

erfarenhet för innovationsupphandling, 24 miljoner kronor tillfördes 2012, 2013 och framåt tillfördes 9 miljoner kronor per år. Anslaget minskar därför med 15 miljoner kronor 2013 jämfört med föregående år.

Från anslaget Vinnova Forskning och utveckling (1:2), som är beräknat till ca 2 224 miljoner kronor, finansieras behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet samt utveckling av innovationssystemet. Med anledning av förslag i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13: 30) som regeringen lämnade till riksdagen den 11 oktober 2012 föreslås att anslaget ökar med 180 miljoner kronor 2013. Ökningarna innehåller bl.a. satsningar på gruv-, mineral- och stålforskning, innovationsinfrastruktur och strategiska innovationsområden. Sammantaget innebär detta att regeringen föreslår att 2 223 891 000 kronor anvisas under anslaget Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling för 2013.

Anslaget Institutens strategiska kompetensmedel m.m. (1:3) är beräknat till ca 599 miljoner kronor. Från anslaget finansieras strategiska kompetensmedel för de Industriforskningsinstitut som ägs av RISE Research Institutes of Sweden Holding AB, liksom kostnader för bolagets verksamhet, samt vissa omstruktureringskostnader för RISE-instituten. Anslaget föreslås öka med 125 miljoner kronor 2013 med anledning av propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30). Sammantaget innebär detta att regeringen föreslår att 599 133 000 kronor anvisas under anslaget Institutens strategiska kompetensmedel för 2013.

Från anslaget Tillväxtverket (1:4) finansieras Tillväxtverkets förvaltningskostnader, och det beräknas till ca 244 miljoner kronor. Enligt regeringens förslag minskas anslaget med 125 miljoner kronor 2013. Medlen tillförs i stället anslaget Bidrag till företagsutveckling och innovation (1:22), vilket avses att finansiera verksamheten i det sammanslagna bolaget Almi–Innovationsbron. Regeringen föreslår att 243 922 000 kronor anvisas under anslaget Tillväxtverket för 2013.

Anslaget Näringslivsutveckling m.m. (1:5) är beräknat till ca 580 miljoner kronor och används för näringslivsfrämjande åtgärder. Regeringen föreslår att anslaget minskas med 20 miljoner kronor 2013 för att finansiera ökade utgifter inom anslaget Turistfrämjande (1:7). Anslaget föreslås vidare öka med 5 miljoner kronor 2013 för mentorinsatser om export och import och med 5 miljoner kronor för informationsinsatser om den svenska upphandlingsmarknaden på olika språk. Totalt föreslås en minskning av anslaget med 69 miljoner jämfört med föregående år. Sammantaget föreslår regeringen att 580 022 000 kronor anvisas under anslaget Näringslivsutveckling m.m. för 2013.

Anslaget Turistfrämjande (1:7) beräknas till ca 120 miljoner kronor. Från anslaget finansieras statens aktieägartillskott till V.S. VisitSweden AB (VisitSweden). För att tillvarata de möjligheter som svensk turistnäring står för och öka antalet utländska besökare föreslår regeringen att anslaget under två år, med start 2013, ska öka med 30 miljoner kronor per år för att möjliggöra utökad marknadsföring av Sverige som turistland

utomlands. Ökningen finansieras genom minskning under anslaget Näringslivsutveckling m.m. (1:5) med 20 miljoner kronor 2013 och 2014 samt från det under utgiftsområde 19 Regional tillväxt uppförda anslaget Regionala tillväxtåtgärder (1:1) med 10 miljoner kronor 2013 och 2014. Anslaget föreslås totalt sett minska med 20 miljoner 2013 jämfört med föregående år. Regeringen föreslår sammantaget att 120 035 000 kronor anvisas under anslaget Turistfrämjande för 2013.

Anslaget Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m. (1:10) är beräknat till ca 14 miljoner kronor. Anslaget finansierar statens kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhållsåtgärder och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar. Från och med 2013 återförs medel om ca 5 miljoner av en tidigare neddragning, som var en följd av tillfälligt minskade behov för anslaget.

Anslaget Patentbesvärsrätten (1:11), som beräknas till ca 21 miljoner kronor, används till förvaltningskostnader för Patentbesvärsrätten (PBR) och ökas med 2,7 miljoner kronor 2013 till följd av ökade resursbehov. Under ett antal år har PBR:s ekonomi varit mycket ansträngd. PBR:s genomsnittliga handläggningstid för patentmål ligger liksom förra året över det eftersträvade målet om högst ett år. Också handläggningstiden för övriga mål ligger över ett år. Regeringen föreslår att 21 321 000 kronor anvisas under anslaget Patentbesvärsrätten för 2013.

Från anslaget Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer (1:12) finansieras ersättning till likvidatorer i vissa fall samt för vissa associationsrättsliga ärenden. Anslaget beräknas till ca 11 miljoner kronor. Det föreslås att anslaget ökas med 3,5 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2013, till följd av ökade utgifter under anslaget. Regeringen föreslår att 11 515 000 kronor anvisas under anslaget Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer för 2013.

Anslaget Konkurrensverket (1:15), beräknat till ca 134 miljoner kronor, används till Konkurrensverkets förvaltningskostnader. Den 1 januari 2009 trädde lagen (2008:962) om valfrihetssystem, förkortad LOV, i kraft. Det är av central betydelse att myndigheten har de resurser som krävs för att kunna utöva en effektiv tillsyn. Såväl antalet områden som tillsynsobjekt har ökat sedan lagens tillkomst. Regeringen föreslår därför att anslaget tillförs 5 miljoner kronor för att finansiera nämnda tillsynsverksamhet. Sammantaget föreslås att 134 319 000 kronor anvisas under anslaget Konkurrensverket för 2013.

Anslaget Bidrag till företagsutveckling och innovation (1:22) är beräknat till 260 miljoner kronor. Från anslaget finansieras verksamhet vid det sammanslagna bolaget Almi–Innovationsbron. Verksamheten kommer i huvudsak att bestå av marknadskompletterande finansiering och rådgivning, bl.a. med syfte att öka affärsskapandet av forsknings- och kunskaps-

relaterade affärsidéer med marknadspotential. Regeringen föreslår att 260 miljoner kronor anvisas anslaget för 2013, vilket innebär att 125 miljoner kronor överförs från anslaget Tillväxtverket (1:4).

Regeringen begär också bemyndiganden av riksdagen om ett antal anslag och verksamheter. Det handlar om bemyndiganden att besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag. Följande anslag berörs: anslaget Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (1:2), anslaget Näringslivsutveckling m.m. (1:5), anslaget Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning (1:9) och anslaget Exportfrämjande verksamhet (2:3). Tidsramarna för de begärda bemyndigandena framgår av regeringens förslag till riksdagsbeslut punkterna 6–9. Regeringen begär även bemyndigande att under 2013 ikläda staten betalningsansvar för exportkreditgarantier som, inklusive tidigare utfärdade garantier, uppgår till högst 500 miljarder kronor och betalningsansvar för investeringsgarantier som uppgår till högst 10 miljarder kronor. Bemyndigande begärs också att för 2013 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning och att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som, inklusive tidigare gjord upplåning, uppgår till högst 100 miljarder kronor. Slutligen begär regeringen bemyndigande att under 2013 ikläda staten betalningsansvar i form av en kreditgaranti till Aktiebolaget Svensk Exportkredit som, inklusive tidigare utfärdade garantier, uppgår till högst 250 miljarder kronor.

Motionerna

Socialdemokraterna

Anslagen Turistfrämjande (1:7) och Exportfrämjande verksamhet (2:3) föreslås i kommittémotion 2012/13:N385 av Jennie Nilsson m.fl. (S) öka med 20 respektive 25 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag till anslag för utgiftsområde 24 Näringsliv. Vidare föreslår motionärerna att det inrättas fyra nya anslag inom utgiftsområdet. Dessa anslag är Strategisk samverkan (500 miljoner), Nyföretagargaranti, försöksverksamhet (50 miljoner), Kompetenscentrum för upphandling (50 miljoner) och Kapitalförstärkt inkubatorsprogram (50 miljoner).

I kommittémotion 2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) tydliggörs hur Socialdemokraterna vill använda de 695 miljoner kronor som de har förordat ska tillföras utgiftsområde 24 Näringsliv utöver vad regeringen föreslagit. Motionärerna föreslår att ytterligare 500 miljoner kronor avsätts 2013 för uppstart av samverkansprogram mellan arbetsmarknadens parter, akademin och politiska beslutsfattare. I samverkan förvaltas resurserna i syfte att stärka Sveriges konkurrenskraft inom strategiska framtidsnäringar, anför motionärerna. Vidare föreslås att 50 miljoner kronor avsätts för att etablera ett nationellt kompetenscentrum för offentlig upphandling. En nationell enhet med uppgift att stödja kommuner och landsting i offentlig upphandling skulle kunna förbättra upphandlingen avsevärt, anför motionä-

rerna. I motionen förordas även att 50 miljoner kronor avsätts för en ny modell för statlig riskkapitalförsörjning till företag kopplade till inkubatorer. Syftet bör vara att omvandla innovativa idéer som ännu anses för riskfyllda och befinner sig i ett för tidigt skede för att få finansiering från enbart privata investerare till företag som befinner sig i ett uppstartskede. Det föreslås också att en nyföretagargaranti införs och att 50 miljoner kronor avsätts för 2013. Nyföretagargarantin går ut på att staten går in och tar en del av risken tillsammans med banken för företagare som har bärkraftiga affärsidéer men som saknar tillräckliga säkerheter. Motionärerna anför vidare att Sverige är ett relativt litet exportberoende land i den internationella ekonomin och behöver investeringar i ökad produktivitet, förstärkt innovationskraft och global konkurrenskraft. Exportrådet bör ges i uppdrag att utöka rådgivningen till små och medelstora företag om vilka möjligheter att få finansieringsstöd som finns. Under 2013 bör 25 miljoner kronor avsättas för att främja små och medelstora företags export. Pengarna ska företrädesvis användas till att främja export till de växande marknaderna i Asien, Afrika och Sydamerika, anförs i motionen. En strategisk satsning kring den svenska besöksnäringen förordas också. Besöksnäringens möjligheter att skapa nya arbetstillfällen över hela landet bör lyftas fram. Visit Sweden har haft ett tillfälligt statligt anslag på 50 miljoner kronor fram till 2012. Motionärerna föreslår att stödet permanentas så att marknadsföringen av Sverige ska kunna hålla den nivå den har i dag.

I motion 2012/13:N302 av Kent Härstedt (S) föreslås ett riksdagsuttalande om att se över anslagen till Visit Sweden för att utveckla marknadsföringen av svenska destinationer och upplevelser internationellt. En sammanhållande organisation som Visit Sweden gör stora insatser för att driva marknadsföringen av Sverige framåt. Besöksnäringen har mer än fördubblat sitt exportvärde sedan 2000 och sysselsätter enligt Visit Swedens beräkningar ca 160 000 anställda på helårsbasis. Regeringen bör därför skyndsamt se över anslagsnivån till Visit Sweden. Det är viktigt att ge fortsatta möjligheter till positiv utveckling. I annat fall riskerar den svenska besöksnäringen ett bakslag som kan bli kännbart för en rad aktörers möjligheter att expandera, anför motionären.

Miljöpartiet

Miljöpartiet föreslår i kommittémotion 2012/13:N404 av Jonas Eriksson m.fl. en ökning av anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv med drygt 3 miljarder kronor. För anslaget Tillväxtverket (1:4) föreslås en ökning med 200 miljoner kronor. Den föreslagna ökningen innebär att 80 miljoner kronor avsätts för att underlätta samverkan mellan skola och näringsliv genom praktikplatser för unga och 20 miljoner kronor för myndighetsövergripande regelförenklingsarbete. Miljöpartiet föreslår också en satsning på mikrokrediter för företag som startas av nyanlända svenskar på 50 miljoner kronor per år och att 25 miljoner kronor avsätts till socialt företagande. Motionärerna föreslår även att Tillväxtverket ges i uppdrag att vara

en samordnande myndighet för egenanställning och att 25 miljoner kronor avsätts för ändamålet. För anslaget Näringslivsutveckling (1:5) föreslår Miljöpartiet en ökning om drygt 2,8 miljarder kronor fördelat på följande nio olika ändamål: entreprenörsprogram i skolan (20 miljoner), regionala resurscentrum för kvinnoföretagare (20 miljoner), grön innovationsfond för nya jobb (1 miljard), demonstrations- och pilotanläggningar (500 miljoner), halverade arbetsgivaravgifter för FoU-företag (250 miljoner), program för minskad kol- och oljeanvändning (250 miljoner), kapital till svenska cleantech-företag i sådd- och kommersialiseringsfas (500 miljoner), stimulans av försöksverksamhet med innovationsupphandling (100 miljoner) och forskning och utveckling i mindre industriföretag (200 miljoner). Slutligen föreslår motionärerna en ökning av anslaget Turistfrämjande (1:7) med 20 miljoner kronor för stöd till utveckling av ekoturismföretag och bättre samordning av insatser för ekoturism på regional och statlig nivå.

För att skapa bättre förutsättningar för företag att utveckla nya hållbara produkter, tjänster, system och processer inom industrin föreslår Miljöpartiet i partimotion 2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. att en grön innovationsfond skapas. Syfte med fonden är att stimulera forskning i svenska företag att utveckla nya miljöanpassade produkter, produktionstekniker eller systemlösningar som ökar Sveriges konkurrenskraft, bidrar till hållbar utveckling och skapar nya jobb. Miljöpartiet bedömer att en stark svensk satsning på fler och nyare demonstrations- och referensanläggningar är en av de mest angelägna insatserna för att stimulera svenska miljöteknikföretag att både växa och utvecklas. En sådan satsning har också goda effekter i hela kedjan från forskning till export, och bidrar dessutom till en långsiktig ackumulering av kompetens, investeringar och referenser i Sverige.

Det finns ett stort behov av forskning och utveckling i små och medelstora industriföretag. Ett framgångsrikt arbete har skett på Vinnova inom ramen för programmet Forska och växa som bidragit till forskning och utveckling i små och medelstora företag. Motionärerna föreslår att ett nytt program inrättas där erfarenheten från Forska och växa tas till vara, men där finansieringen blir mer långsiktig och volymmässigt större.

För att stimulera övergången till miljövänligare energikällor föreslås att ett nytt investeringsprogram inrättas för minskad oljeanvändning inom industrin. Genom programmet kan rådgivning och maximalt en tredjedel av företagens investeringskostnader för energisnål teknik finansieras.

Miljöpartiet föreslår också en ny satsning på kapital till svenska cleantech-företag i sådd- och kommersialiseringsfas. Syftet är att stimulera fler svenska företag att växa till en storlek som gör dem intressanta för privata investerare.

För att stärka svensk konkurrenskraft, skapa nya jobb och samtidigt ta konkreta steg mot ett hållbart samhälle föreslår Miljöpartiet i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. ett industripaket som bl.a. innehåller en grön innovationsfond. Syftet med fonden är att stimulera forskning i svenska företag i syfte att utveckla nya miljöanpassade produkter, produk-

tionstekniker eller systemlösningar som ökar Sveriges konkurrenskraft, bidrar till hållbar utveckling och skapar nya jobb. Det finns stor potential för ökad industriexport, och innovationsfonden är ett medel för att utveckla gröna svenska exportframgångar, anförs det i motionen.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:N341 av Jonas Sjöstedt m.fl. en ökning av anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv med ca 753 miljoner kronor i förhållande till vad regeringen föreslagit. Motionärerna föreslår att ökningen av anslaget fördelas på fem befintliga anslag och ett nytt anslag. Anslaget Vinnova: Förvaltningskostnader (1:1) föreslås öka med 50 miljoner för en utökad satsning på innovativa offentliga upphandlingar för att driva utvecklingen framåt när det gäller forskning och utveckling, innovationer och teknikutveckling. För anslaget Vinnova: Forskning och utveckling (1:2) föreslås en ökning med 300 miljoner kronor i syfte att dels förstärka befintligt strategiskt innovationsprogram med delprojekt inom ramen för gruvnäringen, mjukvaruindustrin och turistnäringen, dels förstärka forskningsprogrammet Forska & väx där ansökningarna till programmet i nuläget med bred marginal överstiger de medel som Vinnova förfogar över. Beträffande anslaget Institutionens strategiska kompetensmedel m.m. (1:3) vill Vänsterpartiet stärka industriforskningsinstitutens verksamhet, särskilt med inriktning mot miljöteknik och innovation. Arbetet med demonstrationsanläggningar och testbäddar bör enligt motionärerna utvecklas; därför föreslås en förstärkning av statens finansiering, via RISE Holding AB, med 250 miljoner kronor under 2013. För anslaget Näringslivsutveckling (1:5) föreslås en sammantagen ökning av anslaget med 160 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Därmed föreslås en ökning till industriella utvecklingscentrums (IUC) verksamhet med 100 miljoner kronor under 2013. Vidare föreslås Almi få ökade resurser med 50 miljoner kronor under 2013 för arbete med kapitalförsörjning och 10 miljoner under samma period i syfte att underlätta generationsväxling i företag på landsbygden. En minskning av anslaget Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda bolag m.m. (1:18) föreslås med 42 miljoner kronor. Anslaget används enligt motionärerna i huvudsak till konsulttjänster som syftar till att sälja ut statliga företag. En ökning av anslaget Exportfrämjande verksamhet (2:3) föreslås med 25 miljoner kronor för att förstärka Exportrådets verksamhet. Ett nytt anslag som föreslås i motionen benämns Fri programvara och syftar till att införa en svensk motsvarighet till Norges nationella kompetenscenter för fri programvara. För detta ändamål anslås 10 miljoner kronor för 2013.

Förslaget om ett nationellt kompetenscenter för fri programvara förs även fram i motion 2012/13:N205 av Kent Persson m.fl. (V). Motionärerna förordar dessutom en utredning om övergång till fri programvara.

Förslagen i kommittémotion 2012/13:N201 av Kent Persson m.fl. (V) ansluter till budgetförslagen i partimotionen. Motionärerna anför bl.a. att den offentliga upphandlingen måste bli strategiskt innovationsorienterad, både för produkter och för tjänster. Vinnova bör få stöd med 50 miljoner kronor per år till sitt arbete med förbättringar avseende innovativ upphandlig. Motionärerna anser också att stora ansträngningar måste göras för att öka exporten. För att åstadkomma detta föreslås att Exportrådets verksamhet förstärks med 25 miljoner kronor för perioden 2013–2015. För att öka takten i verksamheten vid industriella utvecklingscentrum (IUC) och genomföra ett förslag som innebär att man skapar en ny och mer effektiv modell för ytterligare samarbeten mellan aktörerna anser motionärerna att 100 miljoner kronor bör tillföras. Slutligen begärs ett tillkännagivande om inriktning och finansiering av Vinnovas strategiska innovationsprogram: 100 miljoner kronor avsätts enligt förslag i motionen för detta ändamål. Motionärerna vill även förstärka industriforskningsinstitutens verksamhet med fokus på miljöteknik och innovation. Det föreslås att verksamhet vad gäller demonstrationsanläggningar och testbäddar förstärks och för det ändamålet avsätts 250 miljoner kronor till RISE Holding AB.

I motion 2012/13:Sf304 av Jacob Johnsson m.fl. (V) förordas ökade möjligheter för kreditering på skattekonto av satsningar på forskning och utveckling. Stödet ska avse högst 30 procent av företagets kostnader upp till ett tak på 2,5 miljoner kronor. Alla företag med upp till 250 anställda ska omfattas. Norge har ett sådant skatteavdrag sedan några år tillbaka. Medel finns avsatta i Vänsterpartiets budgetmotion för en ökad satsning på forskning inom små och medelstora företag, anförs det i motionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare, genom sitt yttrande 2012/13:NU1y till finansutskottet, anslutit sig till den budgetram för utgiftsområde 24 Näringsliv som regeringen har föreslagit. Riksdagen har därefter, den 21 november 2012, fastställt ramarna för de olika utgiftsområdena för 2013. Förutsättningen för den fortsatta beredningen i utskottet är därmed att ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv är drygt 5,2 miljarder kronor.

I budgetförslagen från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslås en ökad tilldelning av medel till utgiftsområdet med respektive 695, 3 060 och 753 miljoner kronor. Utskottet vill med anledning av dessa förslag framhålla att budgetförslaget bör bedömas sammanhållet där förslag under olika utgiftsområden bildar en helhet. En ansvarsfull finanspolitik, i syfte att upprätthålla långsiktigt hållbara offentliga finanser, är en given utgångspunkt för regeringens budgetarbete. Det finns enligt utskottets mening flera områden inom utgiftsområde 24 Näringsliv där ytterligare medel skulle kunna komma till användning. Ansvar för de offentliga finanserna innebär dock att avvägningar mellan olika områden måste göras.

Flertalet av de här aktuella motionerna föreslår ökade medel till olika anslag och ändamål som syftar till att främja forskning och utveckling, innovationer samt innovationsupphandling. Sådana insatser förordas i motionerna 2012/13:N341 (V), 2012/13:N365 (S), 2012/13:N385 (S), 2012/13:N400 (MP), 2012/13:N404 (MP), 2012/13:Fi303 (MP) och 2012/13:Sf304 (V). Utskottet vill med anledning av dessa förslag framhålla följande. Till följd av förslag som framförs i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30), som regeringen lämnade till riksdagen den 11 oktober 2012, föreslås anslaget Vinnova Forskning och utveckling (1:2) öka med totalt 180 miljoner kronor 2013. Ökningarna innehåller bl.a. satsningar på gruv-, mineral- och stålforskning, innovationsinfrastruktur och strategiska innovationsområden. Sverige har en unik geologisk potential och är den ledande gruvnationen i Europa. En växande gruv- och mineralnäring skapar nationell och regional tillväxt. Stålindustrin betecknas av många som en av de stora utvecklingsbranscherna inom svensk industri. Svensk forskning inom geovetenskap och metallurgi håller hög kvalitet. Det är dock angeläget att säkerställa Sveriges framtida position inom området. Vinnova tillförs därför ytterligare medel för att genomföra en satsning inom området gruv-, mineral- och stålforskning. Tillgång och användning av infrastruktur för test, verifiering och demonstration – innovationsinfrastruktur – är av stor betydelse för innovationsförmågan i Sverige. Medel avsätts därför till Vinnova för utveckling och tillgängliggörande av test- och demonstrationsmiljöer. Det är också viktigt att fortsättningsvis prioritera områden som möter samhällsutmaningar och stärker konkurrenskraften för företagen i Sverige. Det innebär bl.a. att fortsätta stärka flödet av kunskap mellan universitet och högskolor, näringsliv och samhället i övrigt genom samverkan mellan dessa institutioner. En satsning görs därför på utmaningsinriktade strategiska innovationsområden.

Även anslaget Institutionens strategiska kompetensmedel m.m. (1:3) tillförs ökade medel med anledning av förslagen i nämnda forsknings- innovationsproposition. Anslaget föreslås öka med 125 miljoner kronor 2013. Ökningen innebär dels en generell förstärkning av anslaget, dels en specifik satsning på ett nytt institut för forskning om processutveckling och katalys. Regeringen avser att stärka medlen för industriforskningsinstituten inom RISE:s strategiska kompetensutveckling och att inrätta ett institut för forskning om processutveckling och katalys. Sistnämnda institut kan bl.a. baseras på kompetens från Astra Zenecas tidigare verksamhet i Södertälje.

Utskottet vill även i denna del framhålla den nationella innovationsstrategi som regeringen nyligen har beslutat. Strategin innebär, som tidigare nämnts, ett långsiktigt arbete för att behålla och vidareutveckla Sveriges ledande position vad gäller innovationsklimat och innovationsförmåga samt bidrar till goda förutsättningar för innovation. Beredning pågår också av de förslag som Innovationsupphandlingsutredningen har avlämnat.

I motionerna 2012/13:N341 (V), 2012/13:N365 (S) och 2012/13:N400 (MP) förordas ökade insatser när det gäller den statliga kapitalförsörjningen. Utskottet vill med anledning av dessa förslag framhålla den reform som pågår på området. Som ett led i att skapa en tydligare aktörsstruktur för marknadskompletterande finansiering i tidiga skeden verkställer regeringen sammanslagningen av Almi Företagspartner AB och Innovationsbron AB så att ett gemensamt bolag kan vara etablerat den 1 januari 2013. Det nya bolaget kommer att svara mot det särskilda behov som finns beträffande marknadskompletterande finansiering bland innovativa tillväxtföretag i tidiga skeden. Regeringen aviserar också i budgetpropositionen att den avser att påbörja arbete med att vidga investeringsmandatet för såväl Inlandsinnovation AB som Fouriertransform AB för att öka dynamiken och effektiviteten när det gäller riskkapitalinvesteringar. Vidare aviseras att regeringen, i syfte att öka det privata engagemanget för riskkapitalinvesteringar i tidiga skeden, avser att under 2013 undersöka förutsättningarna för saminvesteringar mellan statligt och privat riskkapital.

När det gäller förslag om ökade medel till anslaget Turistfrämjande (1:7) som förordas i motionerna 2012/13:N302 och 2012/13:N365 (båda S) noterar utskottet att en anslagsförstärkning har gjorts under åren 2010–2012. Denna förstärkning, tillsammans med näringslivets medfinansiering, har fått positiva effekter för den internationella marknadsföringen av Sverige som turistland. Bland annat har bolaget etablerat tre nya utlandskontor på marknader som bedöms ha tillväxtpotential. Regeringen föreslår också en tillfällig ökning av anslaget med 30 miljoner kronor de kommande två åren.

I motionerna 2012/13:N205 och 2012/13:N341 (båda V) förordas riksdagsuttalanden om fri programvara. Frågan har behandlats av utskottet och avstyrkts av riksdagen vid ett flertal tidigare tillfällen. Enligt vad utskottet känner till har inget nytt framkommit i frågan som medför att något annat ställningstagande bör göras nu.

Förslag om ökade insatser för exportfrämjande verksamhet framförs i motionerna 2012/13:N365 och 2012/13:N385 (båda S) samt i motion 2012/13:N341 (V). Utskottet vill med anledning av förslagen framhålla att regeringen prioriterar ett aktivt exportfrämjande som möter både de små och de medelstora företagens behov. Genom propositionen Gemensam organisation för export- och investeringsfrämjande (prop. 2011/12:92, bet. 2011/12:NU23, rskr. 2011/12:265), som riksdagen beslutade den 14 juni 2012, skapas en mer slagkraftig och effektiv organisation för svenskt export- och investeringsfrämjande. Vidare inordnas uppgiften att bedriva statligt finansierat investeringsfrämjande i Sveriges exportråd den 1 januari 2013, som då byter namn till Sveriges export- och investeringsråd. I övrigt hänvisar utskottet till vad utskottet uttalat i betänkande 2011/12:NU1 om den överenskommelse som gjorts mellan regeringspartierna och Socialdemokraterna om en särskild satsning på riktade exportfrämjande åtgärder under mandatperioden.

Med det som nu har anförts tillstyrker utskottet anslagen som regeringen föreslagit för budgetåret 2013 inom utgiftsområde 24 Näringsliv (bil. 3). Även de övriga här aktuella förslagen till riksdagsbeslut som har presenterats i budgetpropositionen tillstyrks. De motionsyrkanden som behandlas här avstyrks av utskottet.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Näringspolitikens inriktning, punkt 1 (S)

av Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S) och Karin Åström (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkandena 1, 5, 6 och 8 samt
avslår motionerna
2012/13:N210 av Kent Persson m.fl. (V) yrkandena 1 och 3,
2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 1,
2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2012/13:N278 av Carina Hägg (S),
2012/13:N289 av Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M),
2012/13:N305 av Hans Hoff och Adnan Dibrani (båda S),
2012/13:N318 av Olle Thorell m.fl. (S),
2012/13:N353 av Kurt Kvarnström m.fl. (S) och
2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 9.

Ställningstagande

Vår syn på näringspolitikens utformning överensstämmer med den som presenteras i kommittémotion 2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) och är en annan än den regeringen och utskottet har.

Socialdemokraternas politik har som utgångspunkt att arbete är grunden för vårt välstånd. För att hålla ihop och utveckla Sverige krävs att fler har ett jobb att gå till och därmed en egen försörjning. Arbete skapar delaktighet och ger människor frihet och större möjligheter till utveckling. Fler nya jobb och full sysselsättning är därför vår prioritering.

För att kunna skapa fler nya jobb behöver Sverige en aktiv näringspolitik. Den politik vi förordar förutsätter mer samarbete och gemensamma prioriteringar mellan politik, näring och akademi när det gäller forskning, innovation och utbildning. Genom kontinuerlig utveckling av nya varor

och tjänster och smartare produktionslösningar som stärker företagens konkurrenskraft kan både näringslivet och den gemensamma sektorn anställa fler människor.

I tider av ekonomisk oro behövs kloka investeringar och åtgärder som leder till nya arbetstillfällen och att befintliga jobb bevaras. En försvagad ekonomi behöver stärkas upp genom att fler människor får arbete. En aktiv näringspolitik ger möjligheter att starta nya företag och befintliga företag förutsättningar att växa. Sverige behöver fler företag som kan skapa välfärd, tillväxt och näringslivsutveckling. Det kräver satsningar på innovation och forskning. På så sätt får man fram nya produkter och tjänster som företag kan utveckla. Vi vill arbeta för en modern näringspolitik där kunskap och kreativa idéer står i fokus för människors företagande. Politiken måste ta en aktiv roll, allt kan inte överlåtas till marknaden.

Det krävs samhällsinvesteringar för att klara arbetstillfällen och för att stärka svensk konkurrenskraft. Vi kan konstatera att regeringen inte har klarat att göra investeringar som möter dessa behov. Sveriges näringsliv och akademi tjänar på stabila spelregler som möjliggör investeringar i forskning och innovationer. Behovet av långsiktiga investeringar på forskning och innovationer är stort. Vad många uppmärksammat under senare år är att de samlade satsningarna på forskning och utveckling i Sverige inte har lett till kommersialisering av nya varor och tjänster i en utsträckning som vore väntad och önskvärd. För att kommersialiseringar av forskning och innovationer ska komma till stånd vill vi bl.a. se över det statliga riskkapitalsystemet och innovationsupphandlingen samt verka för ökad rörlighet för forskare mellan högskolor och näringsliv.

Vi föreslår också att det inrättas en marknadskompletterande investeringsfond med inriktning mot hållbara investeringar byggd på statlig och privat samfinansiering. Staten blir på så sätt en katalysator för det nya fondsystemet genom att omdisponera tillgängliga statliga medel för riskkapitalförsörjning. Det behöver också göras en översyn av det statliga riskkapitalsystemet för att utforma stödet så att det befintliga riskkapitalet bättre möter de behov som finns. Slutligen vill vi också lyfta fram behovet av att upprätta en strategi för nationell innovationsupphandling.

Sammanfattningsvis förordar vi att riksdagen uppmanar regeringen att bedriva en näringspolitik med den inriktning som har redovisats här, vidta åtgärder för att forskningsresultat i större utsträckning ska kunna kommersialiseras, inrätta en marknadskompletterande investeringsfond och upprätta en strategi för nationell innovationsupphandling. Därmed blir motion 2012/13:N365 (S) tillgodosedd i berörda delar och den tillstyrks. Det som har anförts ligger för övrigt i linje med vad som lyfts fram i motionerna 2012/13:N265 (S), 2012/13:N305 (S) och 2012/13:N318 (S) i berörda delar. Nyss nämnda motionsyrkanden kan därför avslås av riksdagen. Även övriga motionsyrkanden som har behandlats i denna del avstyrks.

2. Näringspolitikens inriktning, punkt 1 (MP)

av Jonas Eriksson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 9 samt
avslår motionerna
2012/13:N210 av Kent Persson m.fl. (V) yrkandena 1 och 3,
2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 1,
2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2012/13:N278 av Carina Hägg (S),
2012/13:N289 av Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M),
2012/13:N305 av Hans Hoff och Adnan Dibrani (båda S),
2012/13:N318 av Olle Thorell m.fl. (S),
2012/13:N353 av Kurt Kvarnström m.fl. (S) och
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkandena 1, 5, 6 och 8.

Ställningstagande

Framtidens hållbara samhälle kräver ett hållbart näringsliv och därför en aktiv näringslivs- och industripolitik. De grönas syn på tillverkningsindustrin och dess viktiga roll i omställningen till ett hållbart samhälle presenteras i motion 2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP) och sammanfaller med min syn på industripolitikens inriktning. Det är industrin tillsammans med tjänsteföretag som ska producera de varor och tjänster som ett grönt hållbart samhälle kräver; många företag har kommit långt och är världsledande inom sina områden. Väldigt mycket återstår dock att göra för att det svenska näringslivet fullt ut ska ta till vara den potential till nya jobb, produkter, metoder och företagande som omställningen till ett hållbart samhälle både kräver och erbjuder. Det som framför allt saknas i dag är ett politiskt ledarskap och en samlad strategisk satsning för nya hållbara jobb i Sverige.

Näringslivet och svensk industri är också beroende av samhället runt omkring. De behöver en kreativ miljö där människor trivs och dit arbetskraft med rätt kunskaper gärna flyttar. Goda kommunikationer, attraktivt kulturutbud och fungerande samhällsservice är också av väsentlig betydelse. Andra viktiga förutsättningar för ett livskraftigt näringsliv är ett stabilt makroekonomiskt klimat med en fungerande stabiliseringspolitik, ett fungerande rättsväsen där marknadens aktörer har tilltro till ingångna avtal och en fungerande offentlig administration med låg grad av korruption.

Med ett litet exportberoende land som Sverige som bas är svenska företag också mycket beroende av öppna marknader och fungerande och rättvis handel.

Behoven av infrastruktur, kapital och utbildning har många gånger diskuterats mellan näringsliv, fackliga organisationer och offentliga aktörer, vilket skapat samsyn och dynamik. Omställningen till ett grönt hållbart samhälle där företag kan växa och nya jobb skapas kräver mer av förståelse, samarbete och dialog och mindre av konflikt. Industri, tjänsteföretag och politiker måste dra åt samma håll och gemensamt hitta synergier. För Sverige som industrination är samverkan mellan politik och näringsliv en viktig framgångsfaktor. Offentlig upphandling ska också spela en viktig roll i att driva fram nya produkter och tjänster som sedan kan exporteras.

Små, medelstora och stora företag bör få bättre möjligheter att utvecklas och växa. De allra minsta företagen, enpersonsföretagen, behöver bättre möjligheter att göra sina första anställningar och småföretag behöver stöd att utveckla innovationer och hjälp med investeringsvilligt kapital för att ta klivet till nästa nivå. Medelstora företag behöver stöd att bredda sig för att nå nya kunder och nya marknader och få i gång eller konsolidera sin forsknings- och utvecklingsverksamhet. De största företagen behöver långsiktiga och pålitliga spelregler, konkurrenskraftiga skattevillkor och samarbeten med andra stora aktörer, exempelvis offentliga institutioner, för att kunna göra breda och massiva investeringar som både de och samhället gynnas av.

Offentliga satsningar på forskning och utveckling är av väsentlig betydelse för näringslivets utveckling. För att skapa större utväxling av forskningsmedel måste kopplingen mellan universitetsforskningen och utvecklingen av innovationer, produkter och tjänster bli avsevärt bättre. Som påpekas i motion 2012/13:N400 (MP) skulle innovationsupphandlingar ge ett direkt och påtagligt tillskott till innovationsinvesteringarna i Sverige. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att skyndsamt återkomma med förslag till en lagreglering liknande den Innovationsupphandlingsutredningen har föreslagit. Regeringen bör också ge relevanta myndigheter i uppdrag att arbeta med innovationsupphandling. Det är möjligt att skapa ett hållbart samhälle, och industrin är en viktig del i den omställningen. Vidare bör riksdagen uppmana regeringen att inleda en dialog med industriföretagen. Regeringen bör ta initiativ till ett långsiktigt samtal med svenska industriföretag om det hållbara samhället, svensk konkurrenskraft och nya jobb. Flera viktiga frågor bör stå på dagordningen. Frågor om att skapa samsyn kring de utmaningar samhället står inför och hur de långsiktiga målen ser ut bör lyftas fram. Angelägna frågor är även hur skatter, infrastruktur, forskning och utveckling samt energiförsörjning kan stödja industrins konkurrenskraft och samtidigt bidra till en grön omställning.

Med hänvisning till det anförda förordas att riksdagen uppmanar regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad jag har angett när det gäller innovation och upphandling samt en industridialog om hållbar utveckling,

konkurrenskraft och nya jobb. Med ett sådant tillkännagivande blir motion 2012/13:N400 (MP) tillgodosedd i berörda delar och tillstyrks. De övriga här aktuella motionerna avstyrks i motsvarande delar.

3. Näringspolitikens inriktning, punkt 1 (SD)

av Lars Isovaara (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2012/13:N289 av Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M) och
2012/13:N353 av Kurt Kvarnström m.fl. (S) samt
avslår motionerna
2012/13:N210 av Kent Persson m.fl. (V) yrkandena 1 och 3,
2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 1,
2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2012/13:N278 av Carina Hägg (S),
2012/13:N305 av Hans Hoff och Adnan Dibrani (båda S),
2012/13:N318 av Olle Thorell m.fl. (S),
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkandena 1, 5, 6 och 8 samt
2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 9.

Ställningstagande

Politiken har en aktiv roll att spela i skapandet av tillväxt liksom i skapandet av förutsättningar för tillväxt. Det finns ett ömsesidigt positivt samspel mellan det offentliga och det privata, och utmaningen ligger inte i fördelningen av resurser utan i att få resurser att växa till. Skapandet av en uthållig, bärkraftig och miljövänlig tillväxt fordrar teknologiska landvinningar. Olika styrmedel såsom regleringar, skatter och subventioner kan mildra vissa problem på kort sikt, men kan inte lösa de stora utmaningarna på längre sikt. Målsättningen är att skapa förutsättningar för en kraftig men hållbar tillväxt, där Sverige återigen står som en stark industri-, innovations- och kunskapsnation.

Min och Sverigedemokraternas syn på näringspolitikens inriktning och utformning sammanfaller i stora delar med regeringens. Till skillnad mot vad utskottet anser menar jag att det mot bakgrund av några av de här aktuella motionerna finns anledning för riksdagen att göra vissa tydliggöranden. Jag delar uppfattningen i motion 2012/13:N353 (S) att riksdagen bör uppmana regeringen att kartlägga basindustrins villkor och utveckla branschprogram ur ett internationellt perspektiv. Den svenska basindustrin har stor betydelse för Sveriges ekonomi och tillväxt. Landets basindustri, dvs. skogs-, pappers-, kemi-, gruv-, järn- och stålindustrierna, är av största

vikt för vår tillväxt och vårt välstånd. Det handlar om en ledande exportbransch som står för en stor del av den svenska exporten. Alltför ofta skyms industrierna av tjänstesektorn. Sverige har historiskt haft en mycket god tillgång till billiga råvaror, billig energi och välutbildad arbetskraft, vilket har varit avgörande för den starka ställning som industrin i dag har globalt. För många orter i skogslänen och i andra delar av landet är basindustrin mycket viktig för sysselsättningen. För en fortsatt positiv utveckling är vissa regioner beroende av en stark basindustri. Basindustrins framtida villkor är avgörande för hur Sverige kan konkurrera internationellt.

Jag vill i detta sammanhang även framhålla att forskning och utveckling är ett område som fortsättningsvis behöver prioriteras. Utan vår inhemska industri skulle Sverige förlora avancerade arbetstillfällen inom detta område. Samverkan mellan industriforskningsinstitut och regionala industrier behöver säkras och stärkas och det är nödvändigt att utveckla spetskompetensen inom områden från ekologi och miljövård till materialteknik. Industrierna måste även ha tillgång till en god infrastruktur. För att behålla och utveckla den svenska basindustrin är det avgörande att vi har ett fungerande väg- och järnvägsnät som motsvarar industrins behov samt ett utvecklat flyg. Det ska gå snabbt och vara billigt att växla transportsätt. För att möta framtidens arbetsmarknad inom basindustrin behöver Sverige kvalificerad arbetskraft. Utbildningsinsatser måste utformas så att studenternas kunskap och kompetens motsvarar kraven från den alltmer tekniska basindustrin. För att basindustrin i Sverige ska kunna konkurrera på lika villkor på den internationella marknaden behöver förutsättningarna kartläggas och branschprogram utvecklas i ett långsiktigt perspektiv.

Behovet av ökade satsningar för ett bättre företagsklimat lyfts fram i motion 2012/13:N289 (M). Jag delar motionärernas uppfattning att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den ska verka för ett friare företagsklimat med mindre byråkratiskt krångel och att en entreprenörsanda bör genomsyra hela det svenska utbildningssystemet samt att kompetensförsörjningen bör säkras och lärlingsutbildningen utvecklas. Företagen är en central del i det svenska samhället. Genom välmående företag kan ett starkt Sverige byggas där alla människor har ett jobb att gå till och kan känna en social trygghet. Det är därför en självklarhet att fortsatt arbeta för en förbättring av företagens villkor. Det är av väsentlig betydelse att gynna och stimulera det som i grunden bär upp den svenska ekonomin. En stor majoritet av Sveriges största företag grundades för över ett halvt sekel sedan. Fler företag måste startas för att Sverige ska kunna utvecklas som nation. Nya företag skapar nya möjligheter och innovationer. Ett viktigt led i att skapa ett Sverige där egenföretagande snarare är en regel än ett undantag är att låta en entreprenörsanda genomsyra hela utbildningssystemet. Att satsa på och underlätta för företagen är att satsa på Sverige. Med fler och bättre företag får vi ett levande Sverige, där fler människor har ett jobb att gå till.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motionerna 2012/13:N353 (S) och 2012/13:N289 (M). Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

4. Näringspolitikens inriktning, punkt 1 (V)

av Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2012/13:N210 av Kent Persson m.fl. (V) yrkandena 1 och 3 samt
avslår motionerna
2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 1,
2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2012/13:N278 av Carina Hägg (S),
2012/13:N289 av Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M),
2012/13:N305 av Hans Hoff och Adnan Dibrani (båda S),
2012/13:N318 av Olle Thorell m.fl. (S),
2012/13:N353 av Kurt Kvarnström m.fl. (S),
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkandena 1, 5, 6 och 8 samt
2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 9.

Ställningstagande

För Vänsterpartiet och mig är arbete för full sysselsättning centralt. Näringspolitikens inriktning är av väsentlig betydelse för hur och var nya arbetstillfällen utvecklas i en globaliserad ekonomi och för byggandet av framtidens välfärd och välstånd. Det är Vänsterpartiets övertygelse att det inte är genom lägre löner och sämre villkor på arbetsmarknaden som framtidens jobb skapas i Sverige. Vi vill att vårt land ska utvecklas genom innovationer och nytänkande som omsätts i nya produkter eller tjänster. Då kan Sverige stå starkt, nå målet om full sysselsättning och utvecklas som en kunskapsdriven nation. Det tilltagande globala konkurrenstrycket tvingar Sverige att snabbt ställa om till innovationsdriven tillväxt. Det andra gör billigare och ibland bättre måste vi möta med högre kunskapsinnehåll, resurseffektivare produktion samt en produktion av varor och tjänster som utgår från våra samhällsutmaningar.

Min syn på näringspolitikens inriktning är en annan är regeringens och överensstämmer med vad som anförs i motion 2012/13:N210 (V). Jag anser således att riksdagen bör tillkännage för regeringen dels att Innovationsbron, Almi Företagspartner AB och Inlandsinnovation AB bör föras ihop till en ny organisation med uppgift att stimulera kapitalförsörjningen i de riktigt tidiga faserna, dels att Tillväxtverket bör läggas ned och att resurser och arbetsuppgifter föras till andra myndigheter och bolag. Regeringen

bör låta utreda formerna för dessa förändringar. För ett dynamiskt näringsliv är en väl fungerande kapitalförsörjning av avgörande betydelse. Generellt sett råder det ingen brist på utvecklingskapital, utan det som framför allt saknas är mer av samordning och renodling av de statliga myndigheternas och bolagens verksamheter. Flera europeiska länder har samlat sitt ägande i statliga investeringsfonder för att möta konkurrensen från de framväxande ekonomierna och för att skydda den inhemska industrin. I Sverige möts sådana förslag med att politisk inblandning stör marknadsmekanismerna. I en globaliserad värd kan inte staten förhålla sig passiv och stillasittande se på hur andra länders statligt kontrollerade bolag agerar på världsmarknaden. Sverige saknar emellertid en långsiktig strategi för det statliga riskkapitalet och för hur AP-fondernas kapital ska användas. Flera utredningar har noterat att det finns vissa branschmässiga och geografiska inlåsningar som behöver rättas till. En annan brist är att det saknas kapital i de riktigt tidiga faserna av ett företags utveckling. Inte sällan uppstår konkurrens mellan olika statliga aktörers insatser, vilket knappast är kostnadseffektivt. Sammantaget innebär detta slöseri med offentliga medel samtidigt som risken för inlåsningseffekter är uppenbar.

Med ett tillkännagivande i enlighet med det anförda blir motion 2012/13: N210 (V) tillgodosedd i aktuella delar och tillstyrks. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

5. Vectura Consulting AB, punkt 2 (S, MP, V)

av Jonas Eriksson (MP), Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S) och Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag om bemyndigande att helt eller delvis avyttra statens aktier i Vectura Consulting AB och därmed sammanhängande förslag. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2012/13:N341 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del,
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 17 i denna del,
2012/13:N385 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och
2012/13:N404 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 4 och
avslår proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkterna 1–5, alla i denna del.

Ställningstagande

Vectura Consulting AB bildades 2009 genom en bolagisering som innebar överföring av vissa verksamheter vid dåvarande myndigheterna Vägverket och Banverket till aktiebolagsform (prop. 2008/09:23, bet. 2008/09:TU4,

rskr. 2008/09:76). Bolaget bedriver konsultverksamhet huvudsakligen inom transportinfrastruktur. Verksamheten är indelad i tjänsteområden som täcker behov inom transportinfrastruktur från tidiga skeden med transportslagsövergripande utredningar och analyser till projektering, projekt och byggledning samt drift och underhåll. Med ca 1 200 konsulter finns företaget på 37 olika orter i Sverige samt i Norge och Danmark. Till väsentliga kundgrupper räknas trafikverk, trafikhuvudmän, systemleverantörer, kommuner, kombiterminaler, basindustri och energiföretag. Vectura Consulting AB är helägt av staten.

Staten har en viktig uppgift att på ett ansvarsfullt sätt värna, förvalta och utveckla de gemensamma tillgångar som företag med statligt ägande representerar. Det är väsentligt bl.a. ur ett demokratiperspektiv. I många fall har de statliga företagen sitt ursprung i verksamheter som en gång har byggts upp med offentliga medel. Många företag med statligt ägande är i flera fall framgångsrika aktörer på både nationella och internationella marknader där de verkar. De representerar stora värden som svenska folket ytterst är ägare till.

Vectura Consulting AB har kompetens som är viktig och behövs för omställning av samhället inom transportområdet. Det är angeläget att staten behåller egen kompetens inom transportinfrastruktur. Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag om bemyndigande att sälja Vectura Consulting AB.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker vi motionerna 2012/13:N365 (S), 2012/13:N385 (S), 2012/13:N404 (MP) och 2012/13:N341 (V) i här aktuella delar. Propositionen avstyrks i motsvarande delar.

6. Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB, punkt 3 (S, V)

av Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S) och Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag om bemyndigande att helt eller delvis avyttra statens aktier i Aktiebolaget Bostadsgaranti och Lernia AB och därmed sammanhängande förslag. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2012/13:N341 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del,
2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 17 i denna del och
2012/13:N385 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och
avslår proposition 2012/13:1 utgiftsområde 24 punkterna 1–5, alla i denna del.

Ställningstagande

Aktiebolaget Bostadsgaranti bildades i början av 1960-talet av dåvarande Svenska Byggnadsentreprenörföreningen och har sedan starten arbetat med konsumentskydd vid bostadsbyggande. Fram till 1976 var bolagets uppgift att lämna garantier i samband med bildandet av vissa bostadsrättsföreningar. Under 1976 introducerades en tioårsgaranti för köpare av nyproducerade småhus. Garantin gjordes 1984 om till villkor för statliga lån (senare räntesubventioner) till egnahem och småhus med bostadsrätt. Samma år förvärvade staten hälften av aktierna i företaget (prop. 1983/84:41, bet. 1983/84:BoU8, rskr. 1983/84:64). Riksdagen motiverade beslutet med att det mot bakgrund av företagets starka ställning var rimligt att staten skaffade sig ett inflytande över verksamheten. Resterande aktier i bolaget ägdes av Sveriges Byggindustrier. Kopplingen mellan de statliga bostadslånen och bolagets garantiverksamhet upphörde 1992. Statens ägarandel av bolaget uppgår fortfarande till 50 procent.

Lernia AB bildades 1993 genom en bolagisering av AMU-gruppen. Bolagiseringen föregicks av ett riksdagsuttalande om att myndighetens verksamhet borde bolagiseras och att regeringen snarast borde återkomma till riksdagen med förslag om detta. I propositionen Ombildning av AMU-gruppen till aktiebolag (prop. 1992/93:152) föreslog regeringen en bolagisering som innebar att AMU-gruppen upphörde att vara en myndighet och blev en koncern helägd av staten. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 1992/93:AU6, rskr. 1992/93:175). Verksamheten bestod inledningsvis i huvudsak av att producera och sälja arbetsmarknadsutbildningar. Lernia AB är i dag ett ledande bolag inom kompetensförsörjning och erbjuder tjänster inom bemanning, utbildning, jobbcoachning och organisationsutveckling på över 80 orter i hela Sverige. Statens ägarandel av bolaget uppgår till 100 procent.

Statens ägande av företag medför ett stort ansvar och ställer krav på en professionell förvaltning för att säkerställa tillväxten i vårt land. Genom ett långsiktigt ägande bidrar de statliga företagen till en långsiktig och hållbar tillväxt. Lernia AB och Aktiebolaget Bostadsgaranti har vitt skilda uppdrag och är viktiga inom sina respektive områden. Det kan finnas skäl att se över det statliga ägandet av företag, men det ekonomiska läget är osäkert. Det är därmed en illa vald tid att sälja statliga bolag. Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag om bemyndigande att sälja Lernia AB och Aktiebolaget Bostadsgaranti.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker vi motionerna 2012/13:N365 (S), 2012/13:N385 (S) och 2012/13:N341 (V) i här aktuella delar. Propositionen avstyrks i motsvarande delar.

Särskilda yttranden

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 4 (S)

Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S) och Karin Åström (S) anför:

Sverige är ett unikt land. Svenskarna är kunniga, kreativa och öppna för omvärlden. Nu finns en möjlighet att bygga ett framgångsrikt, jämlikt, jämställt och hållbart samhälle. För att nå dit behöver Sverige dock bli betydligt mer framgångsrikt på en central punkt; jobbskapande. Här har Sverige, trots den starka ekonomin, lyckats sämre än jämförbara länder under de senaste åren.

I Socialdemokraternas budgetmotion 2012/13:Fi302 redovisas en politik som på ett sammanhållet sätt kommer att kunna möta de utmaningar som nämns ovan. Sverige har i dag en arbetslöshet som närmar sig 8 procent. Det är lika högt som eller högre än i många jämförbara europeiska länder. Nästa år bedöms arbetslösheten öka ytterligare. Ungdomsarbetslösheten har bitit sig fast på en hög nivå och antalet långtidsarbetslösa har mer än fördubblats under de senaste sex åren. Utanförskapet består således.

Arbetslösheten gör att utrymmet för nya ekonomiska reformer begränsas. Detta är en viktig anledning till att regeringens egna expertmyndigheter anser att utrymmet för ofinansierade reformer för närvarande är mycket begränsat. Vi menar att regeringens politik inte är förenlig med överskottsmålet utan att den snarare hotar stabiliteten i svensk ekonomi – och därmed framtida jobb och välfärd.

Sverige behöver en politik för full sysselsättning samt en ny affärsplan för att skapa jobb och stärka landets konkurrenskraft. Det behövs en ny färdriktning.

Vårt mål är att Sverige ska ha en utbildningsnivå i världsklass. Det gäller hela befolkningen. Vi har nu en regering – förmodligen den enda i världen – som sänker utbildningsambitionerna. Resultaten i skolan sjunker. Antalet högskoleplatser minskar. En ny ettårig gymnasieskola planeras, vilket är både kravlöst och ogenomtänkt.

Vi har höga ambitioner för Sveriges unga. I skolan ska eleverna få det stöd de behöver, men också möta höga förväntningar och krav. Vi vill investera så att samtliga elever möter skickliga lärare som kan inspirera och stödja när skolarbetet känns tufft.

På kort tid har flera tunga besked kommit om att FoU-jobb lämnar de svenska storstadsregionerna. Samtidigt har regeringen lagt ned samarbetsprogram, skjutit upp eventuella samarbeten om jobben till valåret och avfärdat näringslivet som ett särintresse. Regeringen verkar inte förstå fördelarna med den svenska samverkansmodellen. Insatser krävs även för ett starkare exportfrämjande.

Det svenska innovationsarbetet bör lyftas upp till högsta politiska nivå och kommer, om Socialdemokraterna vinner valet, att ledas av statsministern. Villkoren för innovationer behöver förbättras och därför prioriterar Socialdemokraterna resurser för strategisk samverkan mellan staten och Sveriges framtidsbranscher. En långsiktig forskningsstrategi kommer att läggas fast. Vi vill här ta tillfället i akt att beklaga att en majoritet i utbildningsutskottet avvisade begäran om att låta ett sammansatt närings- och utbildningsutskott bereda forsknings- och innovationspropositionen. Likaså anser vi det vara förvånande att regeringens innovationsstrategi – när den äntligen presenterades – inte överlämnades till riksdagen för förankring, debatt och beslut.

I dag har många företag svårt att rekrytera personal med rätt kompetens. Det är uppenbart att regeringens ensidiga fokus på att slösa bort miljarder av skattebetalarnas pengar på ineffektiva åtgärder inte har effekt. Vi står därför bakom de förslag som förs fram i Socialdemokraternas budgetmotion om investeringar i mer och bättre utbildning – på alla nivåer, och genom hela yrkeslivet. Rekryteringsgapet måste stängas.

Den generella välfärden är en grundläggande del av den svenska modellen. Ingen tjänar på ökade orättvisor. Därför bygger vår politik på att minska de inkomstklyftor som nu växer, minska de skillnader mellan män och kvinnor som nu ökar, och i stället för ett segregerat Sverige bygga ett sammanhållet samhälle.

Regeringen gör bedömningen att reformutrymmet för 2013 är 23 miljarder kronor. Vi delar inte den bedömningen – utan föreslår ett reformutrymme om 18 miljarder kronor. Därmed skapas ett slags konjunkturbuffert i vårt budgetalternativ. Vi följer utvecklingen på arbetsmarknaden nära och står beredda att nyttja denna buffert för att stimulera efterfrågan och för att värna sysselsättningen i välfärden i händelse av en oväntad och kraftig framtida nedgång.

Till följd av att riksdagsmajoriteten i budgetprocessens första steg (bet. 2012/13:FiU1) har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi förordar, avstår vi från att delta i beslut avseende punkt 4 om anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Vårt budgetalternativ bör ses som en helhet där vissa delar inte kan särskiljas och behandlas separat. Vi vidhåller vår uppfattning, som framgår av motionerna 2012/13:N365 och 2012/13:N385 (båda S) samt bilaga 2, om att utgiftsområdet borde ha tillförts 695 miljoner utöver vad regeringen har föreslagit.

Anslaget Turistfrämjande (1:7) borde ha tillförts 20 miljoner kronor mer. Besöksnäringen är numera en basnäring som skapar arbetstillfällen och leder till utveckling för hela landet, storstad som glesbygd. En strategisk satsning kring den svenska besöksnäringen skapar inte bara arbetstillfällen och genererar inkomster, en växande besöksnäring positionerar också Sverige internationellt. Därför bör besöksnäringens möjligheter att skapa nya arbetstillfällen över hela landet lyftas fram. Visit Sweden, som ägs av staten och organisationen Svensk Turism, har till uppdrag att mark-

nadsföra Sverige som destinationsland och att utveckla svenska destinationsplatser. Bolaget har haft ett tillfälligt statligt anslag på 50 miljoner kronor. Vi föreslår att stödet permanentas så att marknadsföringen av Sverige ska kunna behålla den nivå den har i dag.

Anslaget Exportfrämjande verksamhet (2:3) bör få ökad medelstilldelning med 25 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Sverige är ett relativt litet exportberoende land i den internationella ekonomin. Ett konstruktivt samarbetsklimat mellan politik, näringsliv, fack och forskningen bör återupprättas i syfte att stärka svensk konkurrenskraft för att skapa arbetstillfällen och resurser för att finansiera välfärden. Sverige behöver investeringar i ökad produktivitet, förstärkt innovationskraft och global konkurrenskraft. Exportrådet bör ges i uppdrag att utöka rådgivningen till små och medelstora företag om de möjligheter att få finansieringsstöd som finns, i Sverige, i EU och internationellt, eftersom det kan vara svårt att överblicka för mindre företag. Exportrådet ska ge stöd med särskild inriktning mot de små och medelstora företagens möjligheter och behov, eftersom dessa företag ofta tar steget till internationalisering.

Vi anser vidare att det bör inrättas fyra nya anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Dessa anslag är Strategisk samverkan, Nyföretagargaranti, försöksverksamhet, Kompetenscentrum för upphandling och Kapitalförstärkt inkubatorprogram. För 2013 bör 500 miljoner kronor avsättas för uppstart av samverkansprogram mellan arbetsmarknadens parter, akademin och politiska beslutsfattare. I samverkan förvaltas resurserna för att stärka Sveriges konkurrenskraft inom strategiska framtidsnäringar. En nyföretagargaranti bör också införas. För detta avsätts 50 miljoner kronor för nästkommande budgetår. Nyföretagargarantin går ut på att staten går in och tar en del av risken tillsammans med banken för företagare som har bärkraftiga affärsidéer men som saknar tillräckliga säkerheter. Vi föreslår också att 50 miljoner kronor avsätts för att etablera ett nationellt kompetenscentrum för offentlig upphandling. En nationell enhet med uppgift att stödja kommuner och landsting i offentlig upphandling skulle kunna förbättra upphandlingen avsevärt. En ny modell för statlig riskkapitalförsörjning till företag kopplad till inkubatorer bör även inrättas. Syftet är att omvandla innovativa idéer som ännu anses för riskfyllda och befinner sig i ett för tidigt skede för att få finansiering från enbart privata investerare. Vi anser att 50 miljoner kronor bör avsättas för inkubatorsprogrammen.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 4 (MP)

Jonas Eriksson (MP) anför:

Sverige står inför stora utmaningar där vi samtidigt måste möta problem med hög arbetslöshet, förändrat klimat och en ekonomiskt orolig omvärld. Miljöpartiet har i partimotionen 2012/13:Fi303 presenterat en ekonomisk politik och ett samlat budgetförslag för 2013 som jag står bakom. Liksom Miljöpartiet anser jag att Sverige behöver satsningar på nya jobb och en

ekonomisk politik som gynnar en långsiktigt hållbar grön omställning. Företagens villkor behöver förbättras genom sänkta kostnader för att anställa och minskat krångel med sjuklöneansvar. Unga människors möjligheter att få jobb och utbildning behöver underlättas så att deras chanser på arbetsmarknaden stärks.

Sverige behöver också ökade gröna offentliga investeringar som leder till jobb och stärkt konkurrenskraft för svenska industriföretag. Men det behövs också investeringar som bidrar till omställning mot ett ekologiskt hållbart samhälle där kommande generationer kan leva på vår jord, andas frisk luft och njuta av orörd natur. För att Sveriges ekonomi ska kunna fortsätta att utvecklas och skapa nya jobb behövs även större trygghet på arbetsmarknaden och fungerande socialförsäkringssystem.

Vår omedelbara närhet präglas av stora ekonomiska svårigheter. Krisen i euroområdet kan mycket väl fördjupas under de kommande månaderna med negativa följdverkningar för Sverige och svensk ekonomi. Samtidigt dras vi med mycket hög arbetslöshet bland ungdomar och en mycket hög långtidsarbetslöshet. På längre sikt hotas vår framtid av accelererade klimatförändringar och utarmade ekosystem.

Regeringens ekonomiska politik möter varken de kort- eller långsiktiga utmaningar som tornar upp sig. Regeringens största reform är sänkt bolagsskatt. Miljöpartiet menar att det är bra med en konkurrenskraftig bolagsskatt, men den stora sänkning som regeringen föreslår hotar överskottsmålet. En sådan politik är inte ansvarsfull. De prognoser med kraftigt sjunkande arbetslöshet som regeringen lutar sig emot förefaller orealistiska.

Den politik regeringen presenterar möter heller inte de långsiktiga utmaningar som Sverige och världen står inför. Med instämmande i vad Miljöpartiet framför menar jag att klimatpolitiken behöver en omstart och att den ekonomiska politiken måste utvecklas. Partiet föreslår bl.a. ett klimatpolitiskt ramverk men också att nya välfärdsindikatorer utvecklas som stöd för den ekonomiska politiken.

Till följd av att riksdagsmajoriteten i budgetprocessens första steg (bet. 2012/13:FiU1) har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskat, avstår jag från att delta i beslut avseende punkt 4 om anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet där vissa delar inte kan särskiljas och behandlas separat. Jag vidhåller vår uppfattning och anser att utgiftsområdet borde ha tillförts 3 060 miljoner kronor utöver vad regeringen har föreslagit, vilket redovisas i motion 2012/13:N404 (MP).

För anslaget Tillväxtverket (1:4) föreslås en ökning med 200 miljoner kronor för 2013. Den ökade medelstilldelningen fördelar sig på fem ändamål. Bland annat bör 80 miljoner kronor avsättas för att underlätta samverkan mellan skola och näringsliv genom praktikplatser för unga, och 20 miljoner kronor bör ägnas åt myndighetsövergripande regelförenklingsarbete. Miljöpartiet föreslår också en satsning på mikrokrediter för företag som startas av nyanlända svenskar på 50 miljoner kronor per år och att 25

miljoner kronor avsätts till socialt företagande. Miljöpartiet anser även att Tillväxtverket bör ges i uppdrag att vara en samordnande myndighet för egenanställning och att 25 miljoner kronor avsätts nämnda ändamål.

För att stärka svensk konkurrenskraft, skapa nya jobb och samtidigt ta konkreta steg mot ett hållbart samhälle föreslår Miljöpartiet ett industripaket innehållande bl.a. en grön innovationsfond. Det finns stor potential för ökad industriexport och innovationsfonden är ett medel för att utveckla gröna svenska exportframgångar. Anslaget Näringslivsutveckling (1:5) bör ökas med drygt 2,8 miljarder kronor fördelat på följande nio olika ändamål: entreprenörsprogram i skolan (20 miljoner), regionala resurscentrum för kvinnoföretagare (20 miljoner), grön innovationsfond för nya jobb (1 miljard), demonstrations- och pilotanläggningar (500 miljoner), halverade arbetsgivaravgifter för FoU-företag (250 miljoner), program för minskad kol- och oljeanvändning (250 miljoner), kapital till svenska clean-tech-företag i sådd- och kommersialiseringsfas (500 miljoner), stimulans av försöksverksamhet med innovationsupphandling (100 miljoner) och forskning och utveckling i mindre industriföretag (200 miljoner). För att skapa bättre förutsättningar för företag att utveckla nya hållbara produkter, tjänster, system och processer inom industrin föreslår Miljöpartiet att en grön innovationsfond skapas. Fonden ska stimulera forskning i svenska företag i syfte att utveckla nya miljöanpassade produkter, produktionstekniker eller systemlösningar som ökar Sveriges konkurrenskraft, bidrar till hållbar utveckling och skapar nya jobb. Fonden ska ge bred tillgång till utvecklingsmedel för hela industrin. Miljöpartiet bedömer att en stark svensk satsning på fler och nyare demonstrations- och referensanläggningar är en av de mest angelägna insatserna för att stimulera svenska miljöteknikföretag att både växa och utvecklas. En sådan satsning har också goda effekter i hela kedjan från forskning till export, och bidrar dessutom till en långsiktig ackumulering av kompetens, investeringar och referenser i Sverige. Det finns ett stort behov av forskning och utveckling i små och medelstora industriföretag. Ett framgångsrikt arbete har skett på Vinnova inom ramen för programmet Forska och väx som har bidragit till forskning och utveckling i små och medelstora företag. Ett nytt program bör inrättas där erfarenheten från Forska och väx tas till vara men där finansieringen blir mer långsiktig och volymmässigt större. Det finns även mycket att vinna på att öka takten i utfasningen av den fossila energi och råvara som används i industrin. Mycket tyder på att kostnaden för fossila bränslen kommer att stiga i framtiden, vilket kan ge ökade kostnader för svenska företag. För att stimulera övergången till miljövänligare energikällor föreslås att ett nytt investeringsprogram inrättas för minskad oljeanvändning inom industrin. Genom programmet kan rådgivning och maximalt en tredjedel av företagens investeringskostnader för energisnål teknik finansieras. Clean-tech-företag, företag som sysslar med utveckling och produktion av miljöteknik, har i dag en snabbt växande marknad. Trots stora behov av ny teknik och nya lösningar har de svenska investeringarna minskat i och med den ekono-

miska krisen. Miljöpartiet föreslår en ny satsning på kapital till svenska clean-tech-företag i sådd- och kommersialiseringsfas. Syftet är att stimulera fler svenska företag att växa till en storlek som gör dem intressanta för privata investerare.

Slutligen anser Miljöpartiet att anslaget Turistfrämjande (1:7) bör tillföras ytterligare 20 miljoner kronor. Ökningen ska möjliggöra stöd till utveckling av ekoturismföretag och bättre samordning av insatser för ekoturism på regional och statlig nivå.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 4 (SD)

Lars Isovaara (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Liksom Sverigedemokraterna förordar jag ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle eftersträvas där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglat av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet. Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

I budgetmotionen 2012/13:Fi219 (SD) stakar Sverigedemokraterna ut sina viktigaste visioner för de kommande åren. Där framgår att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Rent statsfinansiellt är Sveriges ekonomiska utgångsläge relativt gott. Däremot biter sig arbetslösheten alltjämt fast vid oroväckande höga nivåer. Vår avsikt är att skapa förutsättningar för Sveriges befintliga arbetskraft att möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Vi ser till skillnad från regeringen inte något egenvärde i att bedriva en överdriven utbudspolitik när det gäller lågutbildad eller okvalificerad arbetskraft.

Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak samt krav på kommuner och landsting om god ekonomisk hushållning.

Eftersom riksdagsmajoriteten i budgetprocessens första steg (bet. 2012/13: FiU1) har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag och Sverigedemokraterna förordar, avstår jag från att delta i beslut om punkt 4 om anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Sverigedemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet där vissa delar inte kan brytas ut och behandlas separat. Jag har emellertid ingen annan uppfattning än regeringen om hur de anvisade medlen ska fördelas inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Däremot har jag och Sverigedemokraterna delvis en annan uppfattning om hur politiken på området bör bedrivas, vilket framgår av den reservation som jag har gjort i detta ärende.

4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 4 (V)

Kent Persson (V) anför:

Vänsterpartiet har i sin budgetmotion 2012/13:Fi250 presenterat en politik som är ett helhetsalternativ till regeringens budgetproposition. När partiets förslag till budgetram nu har fallit väljer jag att i detta särskilda yttrande redovisa den politik jag anser att Sverige behöver för en bättre framtid.

För mig och Vänsterpartiet är full sysselsättning det överordnade målet för den ekonomiska politiken. Partiet presenterar förslag som skapar fler jobb, som utjämnar inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män och som ökar den ekonomiska jämlikheten.

Vänsterpartiet föreslår stora och nödvändiga samhällsnyttiga investeringar som skapar jobb. Jag och partiet vill investera i gröna jobb för miljön och klimatet, bl.a. genom en storsatsning på förnybar energi. Vi vill se ett ökat bostadsbyggande och föreslår ett långsiktigt investeringsstöd för byggande av hyresrätter med rimliga hyror och som bidrar till energiomställningen. För att åtgärda bostadsbristen behöver det årligen byggas ca 20 000 nya hyresrätter. Denna nivå kommer att kunna nås efter fem år med det investeringsstöd som Vänsterpartiet föreslår. Det behövs också en omfattande satsning på upprustning riktad till miljonprogrammet. Tillgängligheten ska förbättras genom ett särskilt investeringsstöd. Genom satsningar på kraftigt ökad järnvägskapacitet kan förseningarna minskas på allvar för både människor och gods. Satsningarna skapar också nya jobb. Detsamma gäller Vänsterpartiets förslag för att öka det kollektiva resandet.

Kvaliteten i vård, skola och omsorg måste förbättras. Jag sluter upp bakom Vänsterpartiets storsatsning på äldreomsorgen, bl.a. genom fler anställda och mer utbildning. Statsbidragen till kommunerna ska värdesäkras, både för att garantera välfärdens kvalitet och för att skapa fler arbetstillfällen. Vidare föreslås en gymnasiegaranti som innebär att alla ska ha rätt till gymnasieutbildning innan de fyller 25 år. Vänsterpartiet satsar också på ett generationsväxlingsprogram på arbetsmarknaden med 25 000 jobb- och utbildningsplatser. Ett särskilt statsbidrag ska öka lärartätheten i grundskolan, och partiet föreslår en extra förstärkning av resurserna till skolor med särskilt stora behov. De som arbetar kvällar, nätter och helger ska ha rätt till den skattefinansierade barnomsorgen; därför satsas medel för att

skapa 15 000 platser inom barnomsorgen på obekväm arbetstid. En stimulans till kommunerna föreslås också så att barn till arbetslösa och föräldralediga ska få rätt till 30 timmars förskola. Sjukförsäkringen förbättras, bl.a. genom slopad tidsbegränsning och möjligheter att återförsäkra de som har utförsäkrats till följd av regeringens försämringar. En individualiserad föräldraförsäkring föreslås också liksom ett höjt och värdesäkrat underhållsstöd. En höjning av studiemedlen ingår också bland Vänsterpartiets förslag.

För mig och Vänsterpartiet är utbildning centralt, och därför gör vi omfattande satsningar på utbildningsplatser i komvux, högskolor och yrkesutbildningar m.m. Vänsterpartiet satsar också på arbetsmarknadsåtgärder för att rusta människor för ett hållbart arbetsliv med plats för fler. Därför föreslås bl.a. en stärkt arbetslöshetsförsäkring. Programmet fas 3 avskaffas och ersätts med subventionerade jobb med avtalsenlig lön samt med utbildningsplatser. Vidare satsas på förbättrad tillgänglighet på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning och ett förstärkt arbetsmiljöarbete.

I kontrast till dessa reformer står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik som minskar möjligheterna att satsa på en bättre och utbyggd välfärd och en rättvis fördelning av de ekonomiska resurserna. Målsättningen för Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden, öka jämlikheten och jämställdheten och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Då behövs större skatteintäkter än i dag. Jag och Vänsterpartiet förordar införandet av skattesystem som bygger på principen skatt efter bärkraft och likformighet.

Till följd av att riksdagsmajoriteten i budgetprocessens första steg (bet. 2012/13:FiU1) har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag förordat, avstår jag från att delta i beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet där vissa delar inte kan brytas ut och behandlas separat. Jag står fast vid vår uppfattning och anser att utgiftsområde 24 Näringsliv borde ha ökats med ca 753 miljoner kronor i förhållandet till vad regeringen har föreslagit. Vänsterpartiets och min uppfattning redovisas i partimotion 2012/13:N341 (V) och kommittémotion 2012/13:N201 (V).

Ökningen av anslaget till utgiftsområde 24 Näringsliv bör enligt min uppfattning fördelas på fem befintliga anslag och ett nytt anslag. Anslaget för Vinnova förvaltningskostnader (1:1) bör öka med 50 miljoner kronor för en utökad satsning på innovativa offentliga upphandlingar för att driva utvecklingen framåt när det gäller forskning och utveckling, innovationer och teknikutveckling. Offentliga aktörer kan använda sin upphandling för att driva utvecklingen inom dessa områden framåt. Vinnovas anslag Forskning och utveckling (1:2) bör tillföras ytterligare 300 miljoner kronor för att dels förstärka befintligt strategiskt innovationsprogram med delprojekt inom ramen för gruvnäringen, mjukvaruindustrin och turistnäringen, dels förstärka forskningsprogrammet Forska & växa. När det gäller anslaget Institutionens strategiska kompetensmedel m.m. (1:3) vill Vänsterpartiet och jag stärka industriforskningsinstitutens verksamhet, särskilt med inriktning

mot miljöteknik och innovation. Arbetet med demonstrationsanläggningar och testbäddar bör också utvecklas; därför föreslås en förstärkning av statens finansiering, via RISE Holding AB, med 250 miljoner kronor under 2013. För anslaget Näringslivsutveckling (1:5) föreslås en total ökning av anslaget med 160 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. I detta ligger en ökning till industriella utvecklingscentrums (IUC) verksamhet med 100 miljoner kronor under 2013. Jag anser också att Almi bör få ökade resurser med 50 miljoner kronor under 2013 för arbete med kapitalförsörjning och 10 miljoner under samma period i syfte att underlätta generationsväxling i företag på landsbygden. En minskning av anslaget Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda bolag m.m. (1:18) föreslås med 42 miljoner kronor. Anslaget används i huvudsak till konsulttjänster som syftar till att sälja ut statliga företag. Stora ansträngningar måste göras för att öka den svenska exporten. Jag föreslår därför en ökning av anslaget Exportfrämjande verksamhet (2:3) med 25 miljoner kronor för att förstärka Exportrådets verksamhet.

Ett nytt anslag som benämns Fri programvara bör också införas. Det syftar till att införa en svensk motsvarighet till Norges nationella kompetenscenter för fri programvara. Centret hjälper såväl den offentliga sektorn som företag och andra att gå över till fri programvara, bl.a. i syfte att spara pengar och öka konkurrensen i mjukvarubranschen. För detta ändamål anser jag att 10 miljoner kronor bör anslås för 2013.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 utgiftsområde 24:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB (avsnitt 3.6.2).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att som likvid vid en försäljning av aktier i de under 1 ovan nämnda företagen utöver kontanter ta emot aktier eller andra former av tillgångar (avsnitt 3.6.2).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att avyttra de tillgångar som staten enligt 2 får som likvid vid en försäljning om andra tillgångar än kontanter erhålls (avsnitt 3.6.2).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder som i övrigt krävs för att genomföra transaktionerna enligt 1–3 (avsnitt 3.6.2).
5. Riksdagen godkänner att de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten i samband med avyttring av aktier enligt 1 och 3 får avräknas mot dessa intäkter (avsnitt 3.6.2).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forsknng och utveckling besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 500 000 000 kronor 2014–2018 (avsnitt 3.8.2).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling m.m. besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 390 000 000 kronor 2014 och 2015 (avsnitt 3.8.5).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 500 000 kronor 2014 och 2015 (avsnitt 3.8.9).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2014–2016 (avsnitt 4.6.3).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar för exportkreditgarantier som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.7).

11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar för investeringsgarantier som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.7).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning (avsnitt 4.6.7).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ikläda staten betalningsansvar i form av en kreditgaranti till Aktiebolaget Svensk Exportkredit som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 250 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
15. Riksdagen anvisar för 2013 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning i avsnitt 1 i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om en grön innovationsfond.

2012/13:Sf304 av Jacob Johnson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kreditering på skattekonto för satsning på forskning och utveckling i små och medelstora företag.

2012/13:N205 av Kent Persson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om övergång till fri programvara.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nationellt kompetenscenter för fri programvara.

2012/13:N210 av Kent Persson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förslag till konsolidering av statens verksamhet i fråga om kapitalförsörjning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Tillväxtverket ska läggas ned.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd till innovativ upphandling.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om exportstöd.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utveckling av IUC Sverige (industriella utvecklingscentrum) och dess verksamhet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inriktning och finansiering av Vinnovas strategiska innovationsprogram.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inriktning och resursförstärkning av holdingbolaget RISE.

2012/13:N227 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att gröna jobb är framtidens jobb.

2012/13:N265 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en aktiv näringspolitik i hela Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att klustertänkandet bör vara en del av svensk innovationsstrategi.

2012/13:N278 av Carina Hägg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om företagsklimatet i Jönköpings län.

2012/13:N289 av Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ökade satsningar för ett bättre företagsklimat.

2012/13:N302 av Kent Härstedt (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att se över anslagen till Visit Sweden för att utveckla marknadsföringen av svenska destinationer och upplevelser internationellt.

2012/13:N305 av Hans Hoff och Adnan Dibrani (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av bättre förutsättningar för småföretag.

2012/13:N318 av Olle Thorell m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av åtgärder i arbetsmarknads- och näringspolitiken.

2012/13:N341 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anslagen för 2013 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag att bemyndiga regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB.

2012/13:N353 av Kurt Kvarnström m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kartlägga basindustrins villkor och utveckla branschprogram ur ett internationellt perspektiv.

2012/13:N365 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inriktningen för svensk näringspolitik.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strategisk samverkan mellan samhället, näringslivet och akademin.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av kommersialiseringar av forskningsresultat.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättandet av en marknadskompletterade investeringsfond med inriktning mot hållbara investeringar byggd på statlig och privat samfinansiering.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att etablera ett nationellt kompetenscentrum för offentlig upphandling.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta en strategi för nationell innovationsupphandling.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny modell för statlig riskkapitalförsörjning för företag kopplade till inkubatorer.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en nyföretagargaranti.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över exportstödet till små och medelstora företag.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att permanenta stödet till Visit Sweden.
17. Riksdagen avslår regeringens förslag att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB.

2012/13:N385 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen för 2013 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell 1 i motionen.

2012/13:N400 av Åsa Romson m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om innovationer och upphandling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta en grön innovationsfond.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nytt program för demonstrationsanläggningar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av forskning och utveckling i små och medelstora industriföretag.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett program för att fasa ut användningen av fossil energi och råvara från industrin.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny riskkapitalfond.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en industridialog om hållbar utveckling, konkurrenskraft och nya jobb.

2012/13:N404 av Jonas Eriksson m.fl. (MP):

3. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställningen.
4. Riksdagen avslår regeringens förslag om bemyndigande att avyttra statens aktier i Vectura.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionspartiernas förslag

Förslag till anslag för 2013 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse gentemot regeringen S	MP	SD	V
1:1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	155 019				+50 000
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 223 891				+300 000
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	599 133				+250 000
1:4	Tillväxtverket	243 922		+200 000		
1:5	Näringslivsutveckling m.m.	580 022		+2 840 000		+160 000
1:6	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	77 601				
1:7	Turistfrämjande	120 035	+20 000	+20 000		
1:8	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	218 369				
1:9	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	5 818				
1:10	Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	14 000				
1:11	Patentbesvärsrätten	21 321				
1:12	Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	11 515				
1:13	Bidrag till terminologisk verksamhet	4 297				
1:14	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	8 327				
1:15	Konkurrensverket	134 319				
1:16	Konkurrensforskning	13 686				
1:17	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	25 310				
1:18	Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	42 150				−42 150

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse gentemot regeringen			
			S	MP	SD	V
1:19	Kapitalinsatser i statliga bolag	1 000				
1:20	Avgifter till vissa internationella organisationer	17 780				
1:21	Finansiering av rättegångskostnader	18 000				
1:22	Bidrag till företagsutveckling och innovation	260 000				
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	23 100				
2:2	Kommerskollegium	81 025				
2:3	Exportfrämjande verksamhet	243 889	+25 000			+25 000
2:4	Investeringsfrämjande	57 878				
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	20 517				
2:6	Bidrag till standardiseringen	31 121				
Nya anslag						
99:1	Strategisk samverkan		+500 000			
99:2	Nyföretagargaranti, försöksverksamhet		+50 000			
99:3	Kompetenscentrum för upphandling		+50 000			
99:4	Kapitalförstärkt inkubatorprogram		+50 000			
99:5	Fri programvara					+10 000
Summa för utgiftsområdet		**5 253 045**	**+695 000**	**+3 060 000**	**±0**	**+752 850**

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Utskottets förslag till anslag för 2013 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Ramanslag		Avvikelse gentemot regeringen	Utskottets förslag
1:1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	±0	155 019
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	±0	2 223 891
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	±0	599 133
1:4	Tillväxtverket	±0	243 922
1:5	Näringslivsutveckling m.m.	±0	580 022
1:6	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	±0	77 601
1:7	Turistfrämjande	±0	120 035
1:8	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	±0	218 369
1:9	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	±0	5 818
1:10	Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	±0	14 000
1:11	Patentbesvärsrätten	±0	21 321
1:12	Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	±0	11 515
1:13	Bidrag till terminologisk verksamhet	±0	4 297
1:14	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	±0	8 327
1:15	Konkurrensverket	±0	134 319
1:16	Konkurrensforskning	±0	13 686
1:17	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	±0	25 310
1:18	Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	±0	42 150
1:19	Kapitalinsatser i statliga bolag	±0	1 000
1:20	Avgifter till vissa internationella organisationer	±0	17 780
1:21	Finansiering av rättegångskostnader	±0	18 000
1:22	Bidrag till företagsutveckling och innovation	±0	260 000

Ramanslag		Avvikelse gentemot regeringen	Utskottets förslag
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	±0	23 100
2:2	Kommerskollegium	±0	81 025
2:3	Exportfrämjande verksamhet	±0	243 889
2:4	Investeringsfrämjande	±0	57 878
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	±0	20 517
2:6	Bidrag till standardiseringen	±0	31 121
Summa för utgiftsområdet		**±0**	**5 253 045**

Tryck: Elanders, Vällingby 2012